

# Politihøgskolens Årsmelding



2004

POLITIHØGSKOLEN



POLITIHØGSKOLEN

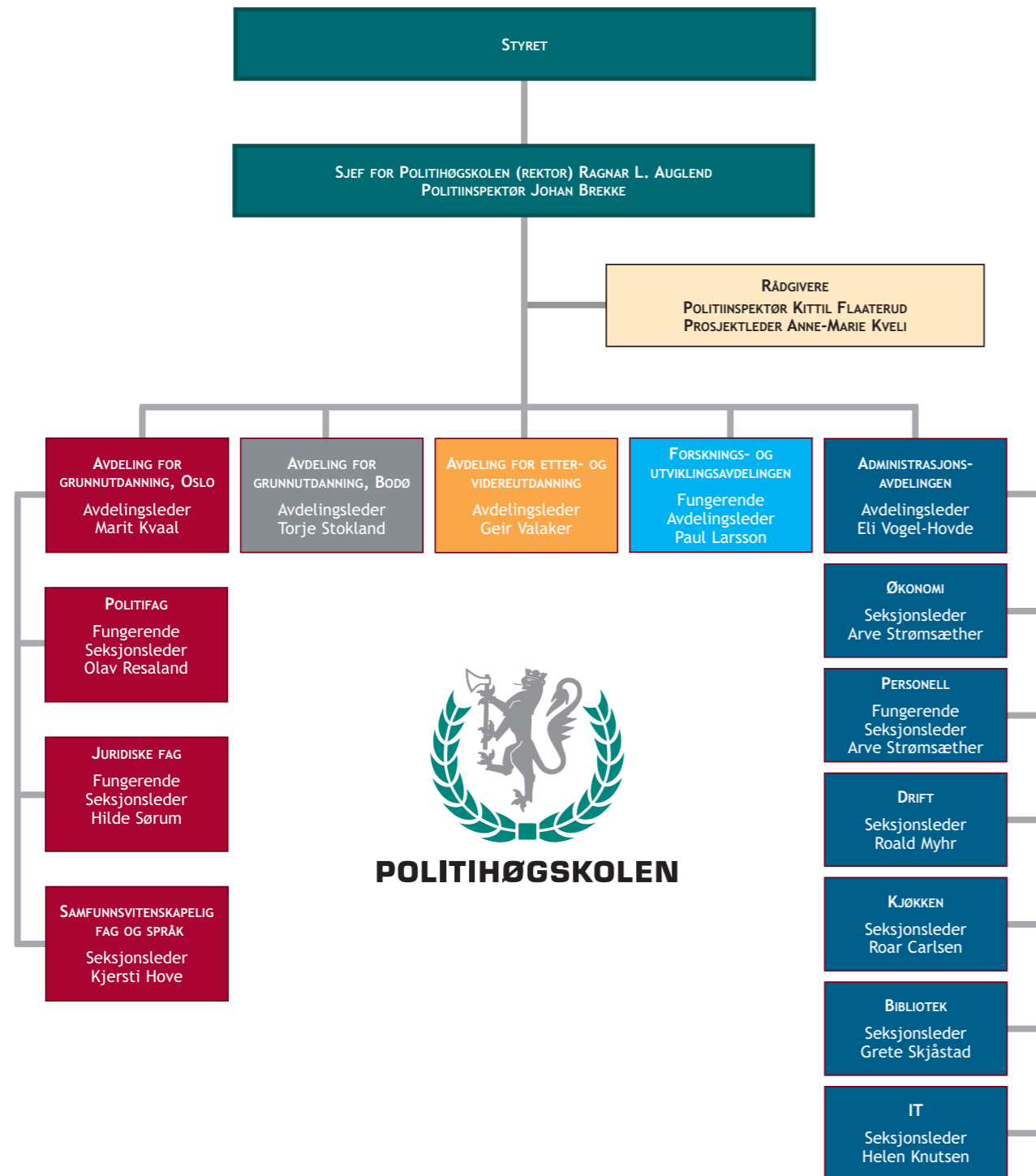


Vanntest hvor studentene blir prøvd i livreddende førstehjelp i forbindelse med mulig drukningsulykke

## INNHold

Styrets medlemmer	s	3
Styrets beretning	s	4
Budsjett og Regnskap	s	6
Administrasjon og ledelse	s	7
Grunnutdanning Oslo og Avdeling Bodø	s	13
Etter- og videreutdanning	s	21
Forskning og formidling	s	27
Utviklingsprosjekt	s	32
Internasjonalt engasjement og samarbeid	s	33
Nøkkeltall	s	35

## ORGANISASJONSKART



## STYRETS MEDLEMMER FOR PERIODEN 2002 – 2005

### Medlemmer

Toll- og avgiftsdirektør Marit Wiig  
Toll- og avgiftsdirektoratet

Direktør Odd Erik Johansen  
Telemarkforskning-Notodden

Politimester Einar Henriksen  
Gudbrandsdal politidistrikt

Direktør Anne Solvang Hoff  
Forsvarsbygg

Lensmann Arne Johannessen  
Sogndal politistasjon

Undervisningsinspektør Bjørg Wallevik  
Kristiansand

Høgskolelektor Ole Thomas Bjerknes  
Politihøgskolen

Hovedbibliotekar Grete Skjåstad  
Politihøgskolen

Sjef for Politihøgskolen (rektor)  
Ragnar L. Auglend

### Personlige varamedlemmer

Avdelingsdirektør Karin S. Melbostad  
Statens Næringsmiddeltilsyn

Direktør Åsulf Frøysnes  
Høgskolen i Oslo

Politimester Christine Fossen  
Søndre Buskerud politidistrikt

Psykolog Henning Bang  
Oslo

Lensmann Einar Vatne  
Lindås og Meland lensmannsdistrikt

Lagdommer Kari Lynne  
Frostating lagmannsrett

Høgskolelektor Pål Frogner  
Politihøgskolen

Politioverbetjent Hans-Petter Horne  
Politihøgskolen

### Studentrepresentanter inntil 31. oktober 2004

Student Ole Johan Skogmo  
Politihøgskolen Oslo

Student Erik Kandal Eide  
Politihøgskolen avd. Bodø

Student Vegard Jarle Vik  
Politihøgskolen Oslo

Student Jens Tore Lien  
Politihøgskolen avd. Bodø

### Studentrepresentanter fra 1. november 2004

Student Ole Johan Skogmo  
Politihøgskolen Oslo

Student Yngvar Joensen  
Politihøgskolen avd. Bodø

Student Kristin Akerholt  
Politihøgskolen Oslo

Student Sherin Walden  
Politihøgskolen avd. Bodø

Tolldirektør Marit Wiig er oppnevnt som leder og som nestleder Direktør Odd Erik Johansen

## STYRETS BERETNING

Styret har i 2004 hatt 5 ordinære styremøter, behandlet 57 saker og tatt til orientering en rekke saker som høgskolens ledelse har fremmet på eget initiativ eller som tilbakemelding på forespørsel fra styrets medlemmer. Ett av styrets møter ble avholdt ved høgskolens avdeling i Bodø, og ett møte ved Justissektorens kurs- og øvingssenter i Stavern. Styrets arbeidsutvalg har behandlet 22 saker, hvorav de fleste gjelder klage fra søkere som ikke har blitt tatt opp som studenter.

Styret er meget tilfreds med det arbeid som er nedlagt i forbindelse med å sikre den rettslige plattform for Politihøgskolen, fagutvikling og kvalitetsutviklingsarbeid. Dette arbeidet resulterte i at Politihøgskolen 18. juni 2004 ble akkreditert som høgscole, og delvis innlemmet under Lov om universiteter og høgscole og Politilovens kap. IV a. Studentkullet som ble uteksaminert samme dato, kunne dermed som de første gå ut med vitnemål: Bachelor – Politiutdanning.

Akkrediteringen medførte samtidig at høgscole fikk faglig fullmakt til å godkjenne videreutdanninger med studiepoeng.

Styret har i løpet av høsten 2004 godkjent studieplaner for 11 ulike videreutdanninger som nå gir formell kompetanse på lik linje med andre høgscoletilbud.

Styret har også vedtatt forskrift om bachelorgrad og forskrift om eksamen ved Politihøgskolen.

Det har vært gjennomført en grundig gjennomgang av opptaksordning og opptaksreglement, og nytt reglement er godkjent av styret.

I tilknytning til det viktige utviklingsarbeidet som ligger til grunn for Politihøgskolens nye status som høgscole, har styret også godkjent håndbok

for kvalitetsutvikling, gjeldende fra 1.8.2004. Denne vil ligge til grunn for NOKUT's (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen) vurdering av høgscole.

Styret har også vedtatt «Handlingsplan for utvikling av Politihøgskolen som kompetansesenter for praktisk konflikthåndtering», og forutsetter at denne legges til grunn for den videre utviklingen av Politihøgskolen som et slikt kompetansesenter.

Styret har godkjent strategisk plan for 2005-2010 og virksomhetsplan for 2005 og ført løpende kontroll med at virksomheten ved Politihøgskolen har fulgt disse planene. Styret har ivarett økonomikontroll og holdt seg orientert om virksomheten ved de forskjellige avdelinger. Administrasjonen har avgitt regnskapsrapporter til styret hvert tertial samt en halvårsrapport.

Styret har funnet grunn til å gi positive tilbakemeldinger på de løpende rapporteringer som høgscolens ledelse har lagt fram.

Regnskapet for 2004 er gjort opp med et overskudd/udisponert beløp på kr 1 265 295. Regnskapet viser utbetalinger på kr 213 155 830 mot budsjett på kr. 214 421 123. Udisponert beløp skyldes inntektsføring av en betydelig mengde refusjoner i de siste dagene av desember måned, korrigeringer av feilførte bilag i forbindelse med årsavslutningen og merinntekter ut over inntektskravet.

Inntektskapitlet viser en merinntekt på kr 1 915 681. Størstedelen av denne merinntekten er opptjent ved JKØ – Stavern og skyldes aktiv markedsføring og god ordrettilgang.

Politihøgskolen har i 2004 videreført arbeidet med organisasjonsutvikling, og styret har godkjent ny avdelingsstruktur, som bla. innebærer at avdelingene for

grunnutdanning og etter- og videreutdanning i Oslo fra 1.1.2005 går sammen i en utdanningsavdeling.

Ett av Politihøgskolens mål er å gi forskningsbasert undervisning og formidle politirelevant forskning med høy akademisk kvalitet. Dette stiller store krav til høgscolens forskningsvirksomhet. Målene i strategisk plan og virksomhetsplan er fulgt opp og det er formidlet aktuelle resultater i utdanningen ved Politihøgskolen, gjennom forskningsrapporter, ved artikler og presentasjoner i nasjonale og internasjonale tidsskrift og fora. Årets forskningskonferanse hadde som tema «Organisert kriminalitet - myter og realiteter». Det er gjennomført en evaluering av forskningskonferansen som del av kvalitetsutviklingsarbeidet ved høgscole.

Det er i løpet av året tilsatt en professor og en førsteamanuensis til arbeidet med å utvikle masterstudium i politivitenskap.

Avdeling for grunnutdanning har videreutviklet det temabaserte undervisningsopplegget, som nå omfatter de to første studieår. I tillegg er arbeidet med å ta i bruk nettbasert undervisning og veiledning intensivert, og omfatter nå piloter i andre studieår, samt første studieår, i tråd med mål i virksomhetsplanen. Styret har jevnlig blitt informert og kommet med innspill i prosessen, og har godkjent grunnutdanningens fagplaner.

Styret vil berømme studentene for det faglige og sosiale engasjement som er vist. På en god måte har dette bidratt til en videreutvikling av innholdet i utdanningen og det sosiale miljøet ved Politihøgskolen.


Styret vil også takke ledelsen ved Politihøgskolen for godt samarbeid i 2004, og alle ansatte for godt utført arbeid.



Styret  
Fra venstre: Odd Erik Johansen, Einar Henriksen, Yngvar Joensen, Ole Johan Skogmo, Anne Solvang Hoff (foran) Grete Skjåstad (foran), Marit Wiig (bak), Ragnar L. Auglend, lensmann Einar Vatne (vikar for Arne Johannessen) og Ole Thomas Bjerknes.

  
Marit Wiig  
Styreleder

  
Odd E. Johansen  
Nestleder

  
Ragnar L. Auglend  
Styremedlem

  
Einar Henriksen  
Styremedlem

  
Arne Johannessen  
Styremedlem

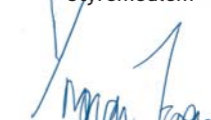
  
Anne Solvang Hoff  
Styremedlem

  
Bjørg Wallevik  
Styremedlem

  
Ole Thomas Bjerknes  
Styremedlem

  
Grete Sjaastad  
Styremedlem

  
Ole Johan Skogmo  
Styremedlem

  
Yngvar Joensen  
Styremedlem

## BUDSJETT OG REGNSKAP

Politihøgskolens ordinære bevilgning for 2004, inklusiv arbeidsgiveravgift, var kr. 195 696 000. Overført bevilgning fra 2003 til 2004 var kr. 490 000. I tillegg ble det gjennom revidert nasjonalbudsjett bevilget kr 6 500 000 og merkostnader i tilknytning til lønnsoppgjøret ble kompensert med kr 2 534 000. Til fradrag ble øremerkede midler til UEH vedlikeholdstrening på kr 3 000 000 overført fra kap. 0442 til kap. 0440. Samlet bevilgning på Politihøgskolens kapittel var i 2004 kr. 202 220 000. I tillegg kommer disponible refusjonsinntekter på kr 3 885 442, tilsammen kr 206 105 442.

Det er videre gitt fullmakt til overskridelse på kap. 0442 mot tilsvarende merinntekt på inntektskapittelet

3442, post 02 - diverse inntekter. Budsjettert inntekt var for 2004 i statsbudsjettet satt til kr 5 422 000. I tillegg ble det lagt inn forutsetninger om inntekter ved JKØ på til- sammen kr 10 900 000 et inntektskrav som ble redusert til kr 6 400 000 som et resultat av tilleggsbevilgningen i revidert nasjonalbudsjett. Samlet inntektskrav utgjorde etter dette kr 11 822 000. Bokførte salgs- og leieinntekter ved regnskapsavslutningen utgjorde kr. 13 737 681, en differanse på kr. 1 915 681.

Politihøgskolens regnskapsresultat for 2004 ble med dette et overskudd på kr 1 265 295.

Politihøgskolens samlede budsjett blir som følger:

	Regnskap	Budsjett
01 1 Lønn og godtgjørelser	kr 77 133 884	kr 76 139 094
01 2 Varer og tjenester	kr 136 021 946	kr 132 480 906
Refusjoner/merinntekter	kr 5 801 123	
Samlet	kr 213 155 830	kr 214 421 123
02 Diverse inntekter	kr 13 737 681	kr 11 822 000

### Kommentarer til regnskapet

Forbruket av post 01 2 - Varer og tjenester fordeler seg slik:

Investeringer i varige driftsmidler	kr 13 959 849
Forbruk til virksomheten	kr 55 811 099
Internatleie, lokalleier, strøm renhold m.m.	kr 66 250 998
<b>Totalt</b>	<b>kr 136 021 946</b>

Budsjettansvar er delegert til avdelingene med månedlig rapportering.

Administrasjonen har avgitt tertialrapporter til styret.

## ADMINISTRASJON OG LEDELSE



PHS har i løpet av året sluttført et omfattende arbeid med å vurdere og fremme forslag til ny organisasjonsstruktur. I juni vedtok styret at PHS skulle bestå av 5 avdelinger; en utdanningsavdeling som samler all grunn- og etter-/videreutdanning i en avdeling ved siden av at Bodø opprettholdes som egen avdeling. I tillegg kommer en forskningsavdeling, en administrasjonsavdeling og en avdeling for kurs- og øvings-sentrene. Høsten har medgått til å utvikle og beslutte detaljstrukturen, foreta ansettelse og tilpasninger i

bemanningen slik at ny organisasjon kan iverksettes fra 01.01.2005.

Omorganiseringen har ikke ført til oppsigelser, men en del vil få nye oppgaver og ansvar i den nye organisasjonen. Alt i alt har dette arbeidet lagt betydelig beslag på administrasjon og tillitsvalgte ved siden av at mange medarbeidere har blitt involvert i arbeidet. Det knytter seg store forventninger til at den nye strukturen skal gi en koordinert og fleksibel utnyttelse av ressursene og sette høgskol- en i stand til å nå sine mål på en god måte.

### Økonomi

De siste års omlegging av budsjettstyringen og regnskapsføringen ved høgskol- en, der de tildelte ressurser og registrert forbruk i størst mulig grad følger aktivitetene, har medført en økt innsikt i de enkelte aktivitetsområder, noe som sikrer en bedre ressursutnyttelse.

Overtakelsen av JKØ og tilleggsopp- gaver med bl.a. momsregnskap har påført administrasjonen en betydelig merbelastning som vi ikke har hatt ressurser til å gjennomføre på en tilfreds- stillende måte. I tillegg har høyt sykefra-

### MÅL

- *Utvikle måleindikatorer for Politihøgskolens kjerneaktiviteter og fastsette definerte mål og måltall for virksomheten. Arbeidet skal omfatte både kostnads og inntektssiden.* Utvikling av måleindikatorer og relevante måltall har vist seg å være en krevende utviklingsoppgave som administrasjonen ikke har klart å slutføre ved siden av arbeidet med omorganisering og kvalitetsutvikling. Arbeidet videreføres i 2005.
- *Utarbeide en handlingsplan for likestillingsarbeidet ved Politihøgskolen.* Handlingsplan for likestilling er utarbeidet og skal implementeres.
- *Utarbeide en tiltaksplan med målsetting om å forebygge arbeidsrelatert sykefravær innenfor alle yrkesgrupper.* PHS har ikke tallmateriale eller annen informasjon som kan underbygge en direkte årsaks-sammenheng mellom sykefravær og arbeids-situasjonen. Likevel antas det at stort arbeids-press i deler av administrasjonen kan ha ført til kortere eller lengre sykefravær for enkelte medarbeidere. Utover dette er arbeidsplasser

ved kjøkken og kantine utsatt for høyere syke- fravær enn andre enheter bla grunnet tunge løft. Dette er søkt rettet på ved anskaffelse av arbeidsredskaper som minimaliserer høye løft. Politihøgskolen har videre vedtatt å inngå avtale som IA-bedrift (inkluderende arbeidsliv) og i denne forbindelse utarbeides handlings- planer for å forebygge og redusere sykefravær. En egen tiltaksplan for forebygging av arbeids- relatert sykefravær for alle yrkesgrupper har ikke latt seg utarbeide i det vi som nevnt har for lite kunnskap ennå om eventuelle årsaks- sammenhenger.

- *Gjennomføre en kartlegging av helse-, miljø- og sikkerhetsutfordringer for den samlede organisasjonen ved Politihøgskolen.* En samlet kartlegging av HMS-utfordringer var tenkt gjennomført etter at ny organisasjon var iverksatt fra skoleåret 2004/2005. Da denne prosessen ble forsinket, har også kartleggings- undersøkelsen blitt utsatt. Denne inngår imidlertid i handlingsplan for vernetjenesten i 2005 som er tilpasset ny organisasjon og ved- tatt av arbeidsmiljøutvalget.



Hovedveileder Olav Skeie i samtale med ungdom som er nysgjerrige på polityrket. Fra utdanningsmessen i Bergen



Leo Bull og Knut Erik Hauslo på IT travelt opptatt med å holde orden på serverene



Bjørnar Røstad, alltid smilende og med mottoet «Alt kan ordnes»



Gry Cawallin, Gunnar Klem og Jarle Evanger fullt opptatt med registrering og sortering av søknader til student-opptak



Björg Bjørlow, stemmen på sentralbordet



Kjøkkensjef Roar Carlsen tar seg en velfortjent pause



Tore Sauer holder orden på posten vår

vær og store problemer med å skaffe kvalifiserte vikarer medført at PHS i den administrative oppfølgingen har måttet prioritere de løpende driftsoppgavene.

### IKT

Utfordringene for IKT-seksjonen er fortsatt mange og utviklingen innen IKT (informasjonsteknologi) stiller daglig nye krav til seksjonens ansatte og deres arbeidsoppgaver. Etter hvert som ny teknologi tas i bruk oppleves stadig større behov for brukerstøtte, oppgradering av utstyr og nytt tilleggsutstyr som langt overskrider de tilgjengelige ressursene. På brukerstøttesiden er det voksende behov når det gjelder bruk av IKT-verktøy, bla. med større fokus på nettbaserte tjenester blant studenter og ansatte. For å møte denne etterspørselen er det behov for å styrke brukerstøtten med ytterligere ressurser. Med økende antall studenter og utvidet bruk av IKT stiger også behovet for kapasitet til å administrere nå opp mot 1000 brukere i forhold til både politinettet og høgskolens nett.

Bemanningen har i 2004 blitt styrket med en stilling for å kunne fjerndrifte

anlegget i Stavern. Denne stillingen inneholder også noe programmeringskompetanse som reduserer behovet for bruk av konsulenter på driftssiden. For å ta hånd om alt AV-utstyr og yte brukerstøtte er i tillegg bemanningen styrket med en halv stilling.

I løpet av høsten 2004 har PHS investert i trådløst nett som gjør det mulig for studenter, besøkende og ansatte i Oslo og Bodø å medbringe egen PC, kople seg opp og således redusere etterspørselen etter høgskolens PC-park. Dette innebærer at det vil bli stilt krav til neste års nye studentkull om å ha egen bærbar PC når de starter på studiet.

Det er foretatt en del større investeringer for å legge til rette for utvikling av høgskolens informasjonsstrategi. Det er investert i et intranett basert på Microsoft Share Point server og EPI server samt publikasjonsverktøy for utvikling av internett.

Utskifting av gammelt utstyr foregår fortløpende, og det er investert i nye skjermer og tilleggsutstyr til de ansatte og studentene både på høgskolens nett og politinettet. Det er i overskuelig fremtid ikke mulig å tenke seg at PHS

skal kunne operere med bare ett nett.

PHS stiller store krav til sikkerhet ved drift av nettverkene som har blitt oppgradert ved siden av at driften av systemene har blitt effektivisert, blandt annet gjennom styrket bemanning og forbedring av rutiner.

Ved siden av å sikre driften og utvikle/tilpasse nye programmer-/installasjoner består nå hovedoppgaven i å sørge for at tilsatte blir gitt nødvendig opplæring slik at våre investeringer kan gi alle muligheter til å utnytte IKT i sitt arbeide på Politihøgskolen.

### Biblioteket

Grunnutdanningen har i innværende år videreført arbeidet med temabasert undervisning. Denne undervisningsformen stiller store krav til biblioteket, da studentene ofte har korte frister på de skriftlige oppgavene. Det som ikke finnes i biblioteket må da lånes inn fra andre bibliotek, og det kan i perioder bli hektisk.

I innværende år har biblioteket utviklet en ny hjemmeside på Internett med mye nyttig informasjon og søkemu-

ligheter i relevante databaser. Hjemmesiden er til stor hjelp for studentene til å finne aktuell informasjon. Den er også et hjelpemiddel for lettere å nå etaten, som i økende grad benytter seg av bibliotekets tjenester.

### Bygg, anlegg og materiell

For Driftsseksjonen i Oslo har året 2004 vært et meget arbeidskrevende år som en følge av opprettelsen av Justissektorens kurs- og øvingscenter, (JKØ) og nedleggelsen av utdanningscenteret i Nord-Odal. Personellsituasjonen også betydelig endret av dette og den forestående omorganisering.

Ved Politihøgskolen i Oslo har det i løpet av året vært arbeidet meget konstruktivt med å planlegge for nye dusj- og garderobeforhold for studentene. Samtidig har nye undervisningsmetoder samt høgskolens omstillingsprosess avdekket at det er behov for andre typer fasiliteter enn de høgskolen er bygd for. Like før jul ble det tatt en beslutning om å sette i verk byggingen av et tilbygg samt nødvendig omgjøring av eksisterende lokaler. Statsbygg vil stå for pro-

sjekteringen samt finansieringen av tilbygget og omgjøringene.

På materiellsiden blir situasjonen ved Politihøgskolen vanskeligere år for år. Høgskolen har generelt for lite utstyr til å betjene det antall studenter høgskolen har i dag samt at en del av utstyret også er utgått på dato. Redningen har i mange år vært å henvende seg til politidistriktene med spørsmål om leie av det styret høgskolen til enhver tid trenger, men det er tidsspørsmål hvor lenge dette lar seg gjøre.

På kjøretøysiden er forholdene i dag prekære. Kun et fåtall av kjøretøyene som er i daglig bruk kan karakteriseres som tilfredsstillende sett på bakgrunn av at kjøretøyene brukes av studentene til kjøreopplæringen. 11 kjøretøyer ble imidlertid nylig satt i bestilling slik at situasjonen forhåpentligvis vil bedre seg ut over kommende år. Likevel vil investeringer i nye kjøretøyer måtte bli en stor utgiftspost for høgskolen i kommende år.

### Internatet i Dr. Astrids gate i Oslo

Situasjonen i Dr. Astrids gate har bedret seg de siste årene og må kunne sies å

være tilfredsstillende både når det gjelder inventar, renhold og vedlikehold. Det må allikevel understrekes at internatet ikke kan sidestilles med hotellstandard. Det er fortsatt noe ledig kapasitet ved stedet som kunne vært utnyttet selv om belegget har økt til ca. 59 % mot 52 % foregående år.

### Kurs- og øvingssettene

#### Nord-Odal

Beslutningen om at høgskolen skulle overta driftsansvaret for Justissektorens Kurs- og øvingscenter i Stavern (JKØ) og at Politihøgskolens utdanningscenter i Nord-Odal skulle avvikles, var tung å svelge for mange. Avviklingen av utdanningscenteret i Nord-Odal førte til en omfattende prosess med å finne alternative arbeidsplasser for de ansatte ved utdanningscenteret. Det lyktes imidlertid i løpet av første halvår å finne arbeidsplasser for de fleste ved høgskolens utdanningscenter Sæter Gård i Kongsvinger samtidig med at en del oppgaver ble overført hit. To medarbeidere i Nord-Odal sluttet under denne prosessen mens en aksepterte stilling i

*Politihøgskolen ble i 2004 akkreditert som høgskole med de samme faglige fullmakter som andre høgskoler. Dette gir nye rettigheter og samtidig nye forpliktelser.*

Stavern og en ved økonomiseksjonen i Oslo. Nedleggelsen av utdanningssenteret i Nord-Odal førte også til et betydelig arbeid med bl.a. nedrigging og flytting av kjøretøyer, utstyr og materiell. Da hele prosessen ble avsluttet 01.11.04 kan høgskolen med god samvittighet konkludere med at utviklingen gikk over all forventning mye takket være innsatsen fra de ansatte i Nord-Odal.

#### *Sæter Gård, Kongsvinger*

Også ved utdanningssenteret Sæter Gård ha det pågått byggarbeider i 2004. En komplett skytebane med overbygg er ferdigstilt og oppføringen av et verkstedbygg er i sluttfasen. Likeledes har prosjekteringen av rehabilitering av det gamle internatet blitt påbegynt.

Summen av alt dette vil være at utdanningssenteret får en kraftig oppgradering og er i ferd med å bli et komplett operativt utdanningssenter tilpasset høgskolens behov. Oppgraderingen

hadde ikke vært mulig uten stor velvillighet og godt samarbeid med Kongsvinger kommun

#### *Justissektorens kurs- og øvingscenter (JKØ)*

Året 2004 har vært det første driftsåret for JKØ i regi av Politihøgskolen. Hovedmålsettingen har vært å utvikle og etablere et felles kurs- og øvingscenter for hele justissektoren. For å kunne tilfredsstille fremtidige krav om inntjening har følgende områder vært prioritert: forlegningskapasitet, forpleining, møterom og depot/lager. Året har vært preget av store renovasjons- og byggarbeider i tillegg til at verkstedet i leiren har fått en ansiktsløftning slik at det nå kan utføre EU-kontroll for egne og andres kjøretøyer. Ved utgangen av året er det bare ferdigstilling av forlegningsrommene som ikke er helt slutført.

Det har også gått med betydelig ressurser til avklaring av utleiers ansvar i

forhold til utvikling av stedet. Dette arbeidet vil måtte pågå også i kommende år. Til tross for at forlegningskapasiteten har vært redusert i året som har gått, har aktiviteten ved kurscenteret vært meget tilfredsstillende. Det har vært en blanding av Politihøgskolens egne aktiviteter med opplæring av politireserven og UEH-kurs som ressurskrevende aktiviteter. Videre har kjøreopplæring for studenter i 2. studieår startet opp. Justissektoren og andre etater har sammen med de faste leietakerne ved JKØ: Utrykningspolitiet og Siviltforsvaret i Vestfold, bidratt med kurs og konferanser som har ført til at inntektskravet er oppfylt med god margin. Antall fakturerbare gjestedøgn utgjorde ca 12 700 døgn i 2004.

For fremtiden blir det en stor utfordring å finne den riktige balansen mellom høgskolens egne aktiviteter og utleie til andre (betalende) leietakere.

#### **Kvalitetsutvikling**

##### *Akkreditering som høgskole*

Den 3-årige grunnutdanningen har vært godkjent høgskoleutdanning fra våren 1995. I 2004 nådde Politihøgskolen en ny milepæl i sin utvikling som høgskole. Dette skjedde gjennom to forskrifter fastsatt 18. juni 2004:

1. Forskrift om delvis innlemming av Politihøgskolen under lov om universiteter og høgskoler, fastsatt ved kongelig resolusjon. Denne sidestiller Politihøgskolen med øvrige statlige høgskoler når det gjelder faglige fullmakter m.m..
2. Forskrift fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet gir Politihøgskolen rett til å tildele bachelorgrad.

Forskriftene innebærer at den 3-årige grunnutdanningen for politiet nå er en bachelorutdanning, og studentene får vitnemål med bachelorgrad. Dette svarer med andre høgskoleutdanninger av samme omfang, i Norge og internasjonalt. Høgskolens styre kan videre vedta studieplaner for videreutdanning på 1/2 - 2 år med studiepoeng.

Politihøgskolen arrangerte 27. oktober 2004 en faglig markering av ny høgskolestatus med inviterte gjester, styre, studenter og ansatte.

##### *Kvalitetsreformen i høyere utdanning*

Akkrediteringen forplikter Politihøgskolen til å følge opp kvalitetsreformen i høyere utdanning. Kravene gjelder etablering av grader (bachelor og master), nytt karaktersystem, mer varierte vurderingsformer, mindre formidling og mer veiledet læringsarbeid i utdanningen. Det foregår omfattende utviklingsarbeid

både i grunnutdanning og videreutdanning for å møte disse kravene. Bachelorgrad og nytt karaktersystem er tatt i bruk.

Styret fastsatte 8. november 2004 Forskrift om bachelorgraden ved Politihøgskolen og Forskrift om eksamen ved Politihøgskolen.

##### *System for kvalitetsutvikling*

Politihøgskolen er gjennom akkrediteringen underlagt bestemmelser om evaluering av høyere utdanning. Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) skal evaluere alle høgskoler med 5 - 6 års mellomrom, der det særlig skal vurderes om høgskolen har et tilfredsstillende system for kvalitetssikring og kvalitetsutvikling. Det foreligger kriterier for vurderingen.

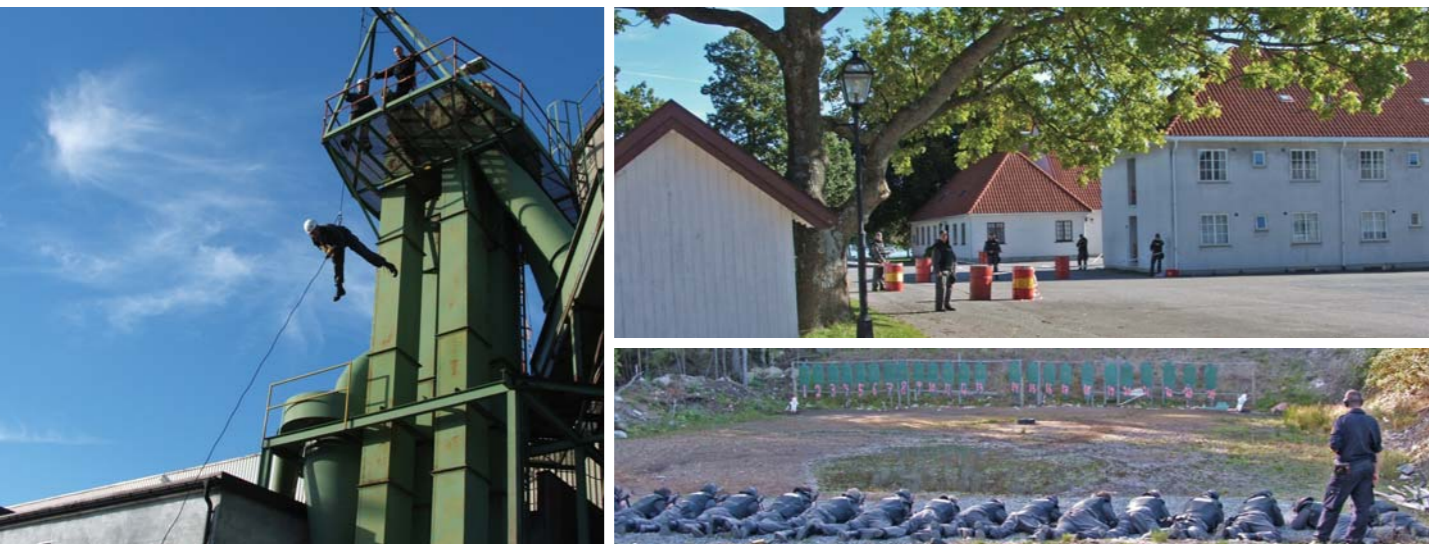
Håndbok for kvalitetsutvikling ved Politihøgskolen ble utarbeidet våren 2004, vedtatt av styret 8. juni 2004 og gjort gjeldende fra 1. august 2004. Håndboka skal bidra til systematisk arbeid med evaluering, rapportering og forbedring av utdanning, og til sikrere grunnlag for det strategiske planarbeidet ved høgskolen og i styret.

##### *Kvalifisering av faglig personale*

Politihøgskolen har ikke klart å utforme en slik samlet plan i 2004. Det er vurdert som hensiktsmessig å få på plass den nye organisasjonsstrukturen før grundigere analyse av behov for kompetanseutvikling. En arbeidsgruppe har imidlertid utarbeidet en Veileder for kompetanseutvikling som vil gi en tiltaksplan for kommende år. I tillegg vil kompetanseplaner bli innarbeidet i fremtidige strategi- og virksomhetsplaner.

#### **MÅL**

- Videreutvikle og iverksette kvalitets-sikringssystemer i overensstemmelse med kravene gitt i kvalitetsreformen i høyere utdanning.
- Utforme og iverksette en plan for videre kvalifisering av det faglige personal-et i perioden 2004 - 2009. Planen skal angi målgrupper, tiltak og finansiering av disse og rulleres hvert år.



Opplæring av politireserven er en av mange aktiviteter som foregår på JKØ.



Gruppen SaxoAmoroso, bestående av Cathrine Winnes (tenorsax), Ragnhild Holm, Camilla Sørensen og Marius Diesen, underholdt på markeringen av ny høgskolestatus.



## GRUNNUTDANNING OSLO OG AVDELING BODØ

Våren 2004 ble 195 studenter i Oslo og Bodø uteksaminert med vitnemål som Bachelor Politiutdanning. 44 studenter sto til rest med en eller flere eksamener.

Personalet knyttet til grunnutdanningen har i 2004 arbeidet aktivt videre med å styrke og forbedre utdanningen, i forhold til temabasering, studentaktive læringsformer og evaluering.



### MÅL

- Videreføre arbeidet med temaorganisert undervisning, studentaktive arbeidsformer og nye eksamensformer for andre og tredje studieår. Fagplanen for første studieår er revidert ut fra evalueringer av det nye undervisningsopplegget forutgående år, og en prosjektgruppe har gått igjennom og revidert fagplan for andre studieår for at den skal harmonere best mulig med det nye undervisningsopplegget i første studieår. Planene er godkjent av styret.
- Starte en prosess med tanke på fornying av rammeplan for grunnutdanning fra 2005. Dette arbeidet er foreløpig lagt til side på grunn av stort arbeidspress i forhold til å utvikle og revidere nye planer for de tre studieårene. Politihøgskolen ønsker også å ha fullført ett studentkull etter nytt undervisningsopplegg, før en tar fatt på revidering av rammeplan.
- Bedre sammenhengen mellom studieårene ved å evaluere og videreføre pilotprosjektene innen nettbasert kommunikasjon og veiledning mellom studenter, praksisenheter og lærere i praksisåret. De nettbaserte pilotene knyttet til straffeprosess og ekstern hospitering er videreført og utvidet i 2004, og evalueringen danner basis for en full implementering for helle studentkullet fra høsten 2005.
- Videreutvikle nettbasert undervisning som fellestiltak for studenter i Oslo og Bodø. Alle førsteårsstudentene som startet høsten

2004 har tilgang til den nettbaserte læringsplattformen Politihøgskolen prøver ut. Det er lagt opp til bruk av nettbasert veiledning i temaperiodene, og ressurser i forhold til de ulike tema er lagt ut.

- Utvikle en ny plan for FoU- arbeid i samarbeid med forskningsavdelingen. Det er utviklet nye retningslinjer for FoU-arbeid for undervisningspersonalet, og etablert et FoU-utvalg med representanter fra de aktuelle utdanningsavdelingene og forskningsavdelingen. Retningslinjene vil trå i kraft i forhold til tildeling av FoU-midler fra studieåret 2005/2006.
- Legge til rette for kompetanseheving til førstestillingsnivå for fagpersonell. Politihøgskolens kompetanseutviklingsplan ble ikke ferdigstilt i 2004, men det er lagt til rette for kompetanseheving til førstestillingsnivå ved at 1 høgskolelektor og 2 førstelektorer har 50 % FoU- ressurs, og arbeider med dr.gradsprosjekter.
- Utarbeide nye kvalitetssikringssystemer for studiekvalitet i samsvar med NOKUT's føringer. Grunnutdanningen har deltatt i arbeidet med kvalitetsutviklingshåndboka, og arbeider med å systematisere nåværende form for studievurdering (studieutvalg, faggruppemøter, elektroniske spørreskjema, regelmessige møter mellom ledelse av avdelingen og studentråd) i forhold til de rutiner håndboka legger opp til. (Se også kvalitetsutvikling v. PHS)





Høgskolen fikk for studieåret 2004/2005 økt studentopptaket med 2 klasser (1 i Oslo og 1 i Bodø), noe som medførte et opptak av 288 studenter. Av de 288 studentene som startet sin utdanning høsten 2004, var 33.0 % kvinner, en nedgang fra 35 % året før. 13 studenter hadde flerkulturell bakgrunn. Selv om dette er en fordobling fra 2003, er det fortsatt viktig å arbeide for å øke søkergrunlaget fra denne gruppen.

Studenttall	2003-2004	2004-2005
<b>1. studieår</b>	<b>239</b>	<b>288</b>
<b>Oslo</b>	<b>191</b>	<b>216</b>
<b>Bodø</b>	<b>48</b>	<b>72</b>
<b>2. studieår</b>	<b>242</b>	<b>236</b>
<b>3. studieår</b>	<b>239</b>	<b>241</b>
<b>Oslo</b>	<b>163</b>	<b>169</b>
<b>Bodø</b>	<b>76</b>	<b>72</b>

### Organisering av praksisåret

I 2. studieår foregår opplæringen i utvalgte politidistrikter (opplæringsenheter) fordelt over hele landet, og med hovedveiledere som ansvarlige. Studentene har i andre studieår også praksisveiledere som er ansvarlige for den daglige oppfølgingen av studentene. Organiseringen av praksisopplæringen er fastsatt av Justisdepartementet etter forslag fra Politihøgskolen. Fagplanen for andre studieår er revidert fra 2004 i forhold til den temabaserte undervisnings-

modellen andreårsstudentene har fulgt i sitt første studieår.

Pr. i dag har Politihøgskolen følgende opplæringsdistrikter, med to hovedveiledere i hvert distrikt, med unntak av det nye Agder Politidistrikt, som etter Politireform 2000 har fire hovedveiledere. Asker & Bærum og Vestfinnmark Politidistrikt har bare en hovedveileder.

Tilsetting i hovedveilederstilling skjer i det aktuelle politidistriktet, men høgskolen samarbeider nært med politi-

distriktet i utvalgsprosessen.

Virksomheten i 2. studieår ledes fra Politihøgskolen, der to politioverbetjenter er praksisansvarlige.

Opplæringsenhetene følges opp gjennom planer, informasjon og veiledning. Hver enhet besøkes minst en gang hvert studieår. Hovedveilederne samles hvert semester for å koordinere virksomheten og avklare faglige spørsmål.

Hovedveiledersamlingene vår og høst 2004 ble avholdt på Politihøgskolen.



I 2. studieår foregår opplæringen i de utvalgte distriktene som er nevnt nedenfor. Hovedveilederne Elin-Marie Albrigtsen og Ulf Slettan fra Salten p.d. øverst til høyere og under til venstre fra Praksisveiledersamling 18. november i Trondheim

#### Agder

Arendal politistasjon  
Grimstad politistasjon  
Kristiansand politistasjon  
Vennesla og Iveland lensmannskontor  
Søgne og Sogndalen lensmannskontor  
Lillesand lensmannskontor  
Tvedestrand lensmannskontor

#### Asker og Bærum

Asker politistasjon  
Sandvika politistasjon

#### Follo

Askim politistasjon  
Ski politistasjon  
Frogn lensmannskontor  
Nesodden lensmannskontor  
Oppegård lensmannskontor  
Ås lensmannskontor

#### Hedmark

Hamar politistasjon  
Elverum lensmannskontor  
Brumunddal lensmannskontor  
Åmot lensmannskontor  
Stange lensmannskontor

#### Hordaland

Arna og Åsane politistasjon  
Bergen politistasjon  
Fana politistasjon  
Laksevåg lensmannskontor

#### Nordmøre og Romsdal

Kristiansund politistasjon  
Molde politistasjon  
Fræna lensmannskontor

#### Nord-Trøndelag

Steinkjer politistasjon  
Levanger lensmannskontor  
Stjørdal lensmannskontor  
Verdal lensmannskontor

#### Oslo

Grønland politistasjon  
Sentrum politistasjon  
Majorstua politistasjon  
Manglerud politistasjon  
Stovner politistasjon

#### Rogaland

Eigersund politistasjon  
Sandnes politistasjon  
Stavanger politistasjon  
Time lensmannskontor  
Hå lensmannskontor  
Strand og Forsand lensmannskontorer

#### Romerike

Lillestrøm politistasjon  
Eidsvoll og Hurdal lensmannskontor  
Lørenskog lensmannskontor  
Nittedal lensmannskontor  
Ullensaker lensmannskontor

#### Sør-Trøndelag

Sentrum politistasjon

#### Salten

Bodø politistasjon  
Fauske lensmannskontor

#### Søndre Buskerud

Drammen politistasjon  
Lier lensmannskontor  
Nedre Eiker lensmannskontor  
Røyken lensmannskontor  
Øvre Eiker lensmannskontor

#### Troms

Tromsø politistasjon  
Lenvik lensmannskontor  
Målselv lensmannskontor

#### Vestfinnmark

Hammerfest politistasjon  
Alta lensmannskontor

#### Vestoppland

Gjøvik politistasjon  
Gran lensmannskontor  
Lunner lensmannskontor  
Vestre Toten lensmannskontor  
Nord-Aurdal lensmannskontor  
Østre Toten lensmannskontor

#### Østfold

Fredrikstad politistasjon  
Moss politistasjon  
Sarpsborg politistasjon  
Rygge lensmannskontor  
Halden politistasjon



GU III i leir er siste aktivitet før studenten mottar vitnemål i Rådhuset. Hinderbanen er ca. 200-300 m lang, og tar ca. 15 minutter å forsere som lag. Armhevinger er en del av hinderbanen og instruktørene følger nøye med.



Kvinnelig student svinger batongen mot instruktøren i beskyttelsesdrakt. En «skadd» kollega blir evakuert fra området. Studentene får instruks i skytetrening. Som en del av hinderbanen er også fremrykkingsøvelse med vernemaske en viktig del. Klatrevæggen er høy og tung å forsere og underveis er det bl.a. vanntest hvor studentene blir prøvd i livreddende førstehjelp i forbindelse med mulig drukningsulykke. Godt samarbeid er hele veien en avgjørende forutsetning.

## Innhold og organisering

### Praktisk politioperativ opplæring

Grunnutdanningen omfatter perioder med praktisk politioperativ opplæring lagt til lokaliteter utenfor Politihøgskolen.

Kjøreopplæring er våren 2004 gjennomført ved høgskolens utdannings-senter i Nord-Odal, og høsten 2004 ved JKØ-Stavern. Dette gjelder også for studentene fra avdelingen i Bodø.

I begynnelsen av 2. studieår deltar studentene i politioperativ opplæring i leir i 3 uker. Opplæringen foregikk ved høgskolens utdanningssentre i Nord-Odal og Kongsvinger, fordelt på to puljer. Halve kullet er i praksisenhetene, mens resten har opplæringen i leir. Hovedveilederne deltar som instruktører i denne opplæringen og følger opp sine respektive studentgrupper.

Studentene avsluttet den 3-årige utdanningen med 3 uker praktisk politioperativ opplæring i leir. Denne opplæringen skjer etter skriftlig eksamen og ble gjennomført samtidig for hele kullet. Opplæringen våren 2004 var fordelt på utdanningssentrene i Nord-Odal og Kongsvinger.

### Valgfag

Ifølge gjeldende studieplan skal studentene i 3. studieår ha valgfag som i omfang tilsvarer 5 vekttall (15 studiepoeng). Valgfagtilbudet er organisert slik at stud-

entene tar 2 valgfag i løpet av året, ett hvert semester. For noen kan det ene valgfaget erstattes med 2 mindre fag.

I 2004 har disse valgfagene vært tilbudt: Oslo:

Fra åstedet til retten  
Kriminalteknikk/Politihistorie  
Politiets møte med etniske minoriteter  
Ledelse  
Kommunikasjon og konflikthåndtering  
Natur- og miljøkriminalitet  
Narkotikabekjempelse  
Tvangsfullbyrdelse

Bodø:

IKT-kriminalitet  
Kriminalteknikk  
Ledelse  
Kommunikasjon og konflikthåndtering  
Natur- og miljøkriminalitet  
Nord-norsk profil  
Narkotika  
Tvangsfullbyrdelse

### Eksamener

#### og arbeidskrav i utdanningen

For å få vitnemål fra grunnutdanningen må studentene ha bestått alle eksamener og godkjeningsprøver. De må også ha oppfylt de krav til arbeidet som er beskrevet i fagplaner og regelverk. Det er lagt arbeid i å gjøre arbeidskravene tydelige i planer og skriftlige retningslinjer. Studentene gjøres hver høst

kjent med kravene i fagplanene og kravene til tilstedeværelse i undervisningen. Når krav ikke er oppfylt, gjøres avtaler om supplerende arbeid, eventuelt ny prøving.

Ansatte i politi- og lensmannsetaten kan ta eksamener som privatist i enkelte av fagene i grunnutdanningen. Eksamen tas samtidig med ordinær eksamen for studentene, med samme oppgaver og samme sensorer. De aktuelle fagene er: Stats- og kommunalkunnskap  
Kriminalkunnskap  
Psykologi  
Forvaltningsrett  
Sosiologi  
Tvangsfullbyrdelse

### Studentaktivitet

#### Oslo

Det formelle samarbeidet mellom skolens ledelse og studentene er kanalisert gjennom studentrådet, som har representanter fra alle klasser. Studentene har både vår og høst 2004 bidratt aktivt og konstruktivt i utviklingen av utdanningen og studiemiljøet.

Våren 2004 arrangerte studentrådet den årlige arbeidslivsdagen. De fleste politidistrikt, særorganer og andre presenterte seg og sine jobbtillbud for studentene. Dette ble vurdert av både studenter og gjester som en nyttig og spennende dag. Studentene er også på andre måter engasjert i påvirkningsarbeid for å

sikre framtidig arbeid. Studentrådet og Politiets Fellesforbunds studentlag arbeider godt sammen om aktuelle saker.

Høgskolen er ellers preget av mye studentaktivitet også utenom det faglige læringsarbeidet, med forskjellige idrettsaktiviteter, turer og sosiale arrangement-

er, kristelig studentlag, skoleavis og revy. Høsten 2004 gjennomførte studentene i 3. studieår et fadderprogram for å lette studiestarten for de nye studentene.

#### Bodø

Studentene ved PHS Bodø har hatt et travelt og innholdsrikt år. I tillegg til

skolearbeid, engasjerer studentene seg i flere forskjellige frivillige fora.

Tillitsmannsapparatet ved skolen består av en tillitsvalgt fra hver klasse, samt en vara representant for disse. Dette utgjør totalt 12 personer. Av disse sitter en representant i Politihøgskolens styre, og en i studentrådet ved Høgskolen i Bodø.



Miljøkoordinatoren i Telemark Politidistrikt inviterte valgfagstudentene i Natur- og Miljøkriminalitet fra GU III. Telemark Politidistrikt jobber tett opp imot kystvakten og studentene hadde en del praktiske øvelser blant annet sjekking av miljøkriminalitet samt hvordan det var å være i vannet med overlevelsedrakt.



Valgfag Natur og miljøkriminalitet, GU III. Ornitologisk forening, avdeling Telemark, som er ansvarlig for Jomfruland fuglestasjon holdt foredrag om ringmerking, kartlegging av bestand, vekt, trekkobservasjoner, vintervannfugltelling, hekking etc. Studentene fikk være med og fange og merke fuglene.

Tillitsmannsapparatet jobber som et bindeledd mellom skolens ledelse og studentene, slik at man kan skape et best mulig miljø ved skolen. De tillitsvalgte har månedlige møter med avdelingens ledelse.

Idrettsstyret ved skolen består av fem frivillige studenter. Disse jobber med å tilrettelegge idrettstilbud og fritidsaktiviteter for studentene. Dette gjøres igjennom å samle inn kontingent avgift, samt organiserer dugnadsarbeid og tilrettelegge treningsforhold.

PF - Studentene har to representanter ved skolen. Disse jobber opp mot det ordinære fagforeningsapparatet til politiet (PF) for å sikre studentenes rettigheter i den store sammenheng.

I tillegg til overnevnte verv eksisterer det diverse komiteer som utfører midlertidige oppgaver, så som Festkomiteer, Kullbokkomiteer og ansvarlige for rekrutteringsdag med mer.

Sosialt er miljøet ved skolen blitt meget bra. Forholdet mellom tredje og første klasse er positivt på alle måter, og klassene samles ofte for sosiale begivenheter på fritiden.

### Faglig-pedagogisk utviklingsarbeid

Grunnutdanningen og avdelingen i Bodø har også i 2004 i samsvar med Kvalitetsreformen for høyere utdanning, nedlagt et omfattende arbeid med å revidere fagplanene for første og andre studieår. Undervisningsformen er lagt om til mer studentaktive og tverrfaglige undervisningsmetoder, med vekt på problembasert læring (PBL). Undervisningen er temabasert. Studentene jobber i basisgrupper i disse periodene, med caseproblematikk og prosjektoppgaver. Temaperiodene avløses av fagorienterte perioder. Ut fra studentenes ansvar for egen læring, er det også gjort endringer i fravørsordningen. Bare der læringen er avhengig av deltakelse og samarbeid mellom studenter og studenter og lærere er undervisningen obligatorisk. I tillegg er alle operative kurs obligatoriske.

Det er også gjort endringer i eksamensform, for å redusere antallet skriftlige eksamener, og få større bredde i type eksamensform. Det er nå innført flere muntlige eksamener, hjemmeeksamen samt mappevurdering av prosjektoppgavene

studentene leverer i etterkant av temaperiodene. Karaktersystem er lagt om fra tallkarakterer til bokstavkarakter, og studiepoeng er innført i stedet for vekttall.

Det pågår et stort evalueringsarbeid i forhold til disse omlegningene, og en lærer har ekstra ressurser for å være ansvarlig for denne evalueringen, som vil fortsette de påfølgende studieår. Dette er et viktig kvalitetssikringsarbeid.

I tillegg til den ordinære studievurdering studentene gir gjennom fagutvalg og kontaktmøter, er det også innført elektronisk evaluering for studentene fra de ulike temaperioder.

Arbeidet med omlegging av undervisningsformer fortsetter i 2004/2005 for alle studieår, med spesiell vekt på tredje studieår.

### Personalet

I skoleåret 2004/2005 har Politihøgskolen 38 lærere ved grunnutdanningen i Oslo, og 12,6 lærere ved avdelingen i Bodø. Disse er fordelt på tre fagseksjoner: politifag, juridiske fag og samfunns-

vitenskapelige fag og språk, som i Oslo hver ledes av en seksjonsleder. Avdeling for grunnutdanning i Oslo har i tillegg avdelingsleder, en nestleder/planlegger, to praksisansvarlige, en fagansvarlig for kjøreopplæring, en fagansvarlig for praktisk politioperativ opplæring/skytesimulator og et studiekontor med tre medarbeidere (arbeid med eksamener, vitnemål, timeplaner, studielån og annen studentbistand), mens avdelingen i Bodø har avdelingsleder, en nestleder og to ansatte i administrasjonen.

Politihøgskolen har en godt kvalifisert lærergruppe. Lærernes faglige og pedagogiske kompetanse er en nøkkelfaktor for utdanningen, og det legges derfor mye arbeid i rekruttering, tilsetting og oppfølging av lærerpersonalet.

### Kompetanseutvikling for personalet

Politihøgskolen forsøker å legge forholdene godt til rette for faglig videreutvikling i lærerpersonalet. Dette skjer særlig gjennom det forsknings- og utviklingsarbeidet

som lærerne selv gjennomfører. Etter gjeldende arbeidsavtale skal 20 % av den samlede lærerressursen i grunnutdanningen benyttes til forskning og utviklingsarbeid, dessuten 10 % til faglig egenutvikling. I tillegg brukes ressurser tilsvarende en stilling som fordeles enten helt eller som 50% ressurs til større FoU-arbeid, for å initiere doktorgradsarbeid. I 2004 er det tre lærere ved seksjon for samfunnsvitenskapelige fag og språk i Oslo som har hatt totalt 50% ressurs hver til sine dr.gradsarbeid, mens det er en lærer i Bodø som har totalt 30% til sitt dr. gradsarbeid.

Det er gitt retningslinjer om støtte til faglig personale som ønsker å ta pedagogisk utdanning. Også i 2004 har flere lærere deltatt i pedagogisk utdanning (30 studiepoeng) ved høyskolene i Oslo, Akershus, Vestfold og Bodø.

Personale i de tre fagseksjonene har deltatt i følgende studiereiser/konferanser eller kurs:

#### Politifaglig seksjon

8 lærere har tatt ulike pedagogiske videreutdanninger (veiledningspedagogikk,

yrkespedagogikk, sosialpedagogikk) med 30 studiepoeng, 2 har nå 60 studiepoeng innen yrkespedagogikk.

En lærer i Oslo tar masterstudium i forebyggende politiarbeid i England (Porthsmouth), og avslutter våren 2005, og en arbeider med en master i krisehåndtering ved Høgskolen i Buskerud.

#### Juridisk seksjon

De tilsatte ved juridisk seksjon og de juridiske lærerne i Bodø foretok en felles studietur til Svalbard i mars 2004. Her besøkte de Sysselmansembetet, og studerte spesielt natur- og miljøkriminalitet.

I tillegg har flere av juristene deltatt på narkotikaseminar, kurs i konflikt-håndtering, Juristforbundets kurs i Strafferett/straffeprosess, fulgt forelesninger ved Juridisk Fakultet i International criminal law, og deltatt på etikksseminar på Polishøgskolan i Stockholm. En har påbegynt Økokrimstudiet ved PHS, og en har hospitert hos Namsfogden i Oslo.

## ETTER- OG VIDEREUTDANNING

**E**tter- og videreutdanningsavdelingen tilbyr utdanning som gir mulighet til å utvikle viktig kompetanse for ansatte i politi- og lensmannsetaten. Utdanningene skal forene sentrale føringer og dokumenterte behov fra distriktene.



### MÅL

- *Øke satsingen på nettbaserte utdanningstilbud* Politihøgskolen tok i 2003 i bruk elektronisk læringsplattform (It's learning) i en prøveperiode på 2 år. Våren 2004 ble Funksjonsrettet ledelse innpasset i Ledelse og organisasjonsutvikling, del 1. Høsten 2004 igangsatte høgskolen følgende videreutdanninger som delvis nettbaserte:
  - Ledelse og organisasjonsutvikling, del 1
  - Bekjempelse av økonomisk kriminalitet
  - Etterforskning av elektroniske spor, del 1
  - Tvangsfullbyrdelse og gjeldsordningsloven.
  - «Kvinner og ledelse», et delvis nettbasert utdanningsprogram utviklet i samarbeid med Politidirektoratet.I løpet av året ble det også utviklet et nettbasert læringstilbud i teoridelen av «Tegn og Symptomer på misbruk av narkotika og andre rusmidler». Utviklingsarbeidet ledes av Politihøgskolen og inngår i Prosjektet «Nettbasert læring i politi- og lensmannsetaten» (finansiert av Politidirektoratet). Høgskolen i Stavanger har vært en viktig samarbeidspartner.
- *Etablere forpliktende samarbeidsrelasjoner og samarbeidsfora mellom Politihøgskolen, de øvrige særorganene, Politidirektoratet og politidistriktene når det gjelder utdanning/opp-læring.* Politihøgskolen har samarbeidet godt med flere særorgan. Personell fra særorganene har hyppig bistått Politihøgskolen i faglige oppgaver. Det er utarbeidet en rammeavtale mellom høgskolen og Økokrim vedrørende samarbeid om utvikling og gjennomføring av studietilbud. Politihøgskolen

har tatt kontakt med Kripos med ønske om å komme frem til en tilsvarende avtale.

- *Revidere og videreutvikle utdanning for spesialstyrker i ordenstjenesten etter omstrukturering av UEH-enhetene* Det er utarbeidet nye fagplaner for alle fire operative nivå (grunnutdanningen, OP-trening, UEH og Beredskapstroppen). Fagplanene er samordnet m.h.t. begrepsbruk innhold og nivå.
- *Utvikle og gjennomføre utdanning i kriminalitetsanalyse og nyere etterforskningsmetoder* Samtlige etterforskningsrelaterte utdanningstilbud er under revisjon og vil inngå i et helhetlig modulbasert tilbud. Kriminalitetsanalyse og nyere etterforskningsmetoder blir vektlagt i betydelig grad. Studieplan vedrørende «generell etterforskning» (grunnmodulen) er godkjent av Politihøgskolens styre. Arbeidet med å utvikle studieplaner for «spesialmoduler» ble ikke slutført.
- *Gjennomføre formell utdanning i veiledningspedagogikk* Studieplan for veiledningspedagogikk ble godkjent av Politihøgskolens styre. 48 studenter gjennomførte modul 1.
- *Beholde instruktørutdanningen på dagens nivå.* Den modulbaserte instruktørutdanningen har hatt nær samme omfang som foregående år.
- *Utvikle og gjennomføre utdanning mot rasisme og diskriminering.* Politihøgskolen har ansatt førstelektor med fagansvar for kulturforståelse, herunder tema «rasisme og diskriminering». Ny studieplan er under utvikling.

### Samfunnsvitenskapelig seksjon

To av lektorene har i 2004 vært tildelt 50% FOU for å kunne arbeide med doktorgradsstudier. En av disse to studerer «kommunikasjon mellom publikum og politiet». Den andre studerer politiets håndtering av «hjemmevold» og har drevet feltstudier. En tredje lektor har fra høsten 2004 hatt 50% FOU i forbindelse med et nordisk samarbeid om Etikk i politiutdanningene. Lærerne i psyko-

logi deltok på seminaret: «Psykisk helsevern eller psykisk politivern», Spesialseminar for politi og psykiatri i Stavanger, 1. og 2. nov. En av lærerne i sosiologi deltok på Nordisk sosiologikongress i Malmø.

En tilsatt ved studiekontoret fullførte våren 2004 høgskolens lederutviklingskurs (LOU 1, 30 studiepoeng), og startet høsten 2004 på LOU 2 (30 studiepoeng).

En ansatt ved avdelingen i Bodø er i ferd med å avslutte sitt Masterstudium ved Høgskolen i Bodø.

Det har i løpet av 2004 blitt arrangert 2 personalseminar over to dager felles for lærerne ved grunnutdanningen i Oslo og Bodø. Seminarene har vektlagt evaluering/videreutvikling av den tema-baserte undervisningsformen og teamarbeid.





alle modulene i LOU 1, kan få godskrevet 30 studiepoeng etter søknad. LOU I og LOU II tar for seg sentrale teorier om organisasjon og ledelse og relaterer dette til ledelse i politiet. Utdanningene går over flere semestre og består av en kombinasjon av samlinger og hjemmearbeid. Avdelingen har videre gjennomført Funksjonsrettet ledelse for operative ledere, som retter seg

mot ledere i stab, operasjonsledere, operative uteledere og UEH-ledere, og Funksjonsrettet ledelse for sivile ledere. Disse utdanningene er revidert og vil fra 2005 gi 15 studiepoeng.

I tillegg til de åpne utdanningstilbudene, har Politihøgskolen gjennomført lederutdanninger på oppdrag fra POD, PST og KRIPOS.

#### Politioperative utdanninger

Høgskolen gjennomførte i fjor følgende operative utdanninger: Grunnutdanning for UEH, Grunnutdanning for Beredskapstroppen, ulike utdanninger for politiets hundetjeneste og flere instruktørutdanninger (se nedenfor).

#### Etterforskningsutdanninger

Politihøgskolen startet i 2004 videreutdanning i bekjempelse av økonomisk

kriminalitet. Utdanningen går over flere samlinger med hjemmearbeid mellom samlingene og avsluttes i 2005. Utdanningen gir 30 studiepoeng.

Videreutdanningen i Elektroniske spor I startet høsten 2004. Utdanningen er delvis nettbasert og organisert i moduler. Elektroniske spor I gir 30 studiepoeng. Det er utviklet studieplan for Elektroniske spor II, som er tiltenkt oppstart våren 2006.

Det er videre gjennomført kortere kurs innenfor avhørsteknikk, etterforskning av narkotikakriminalitet og seksuelle overgrepssaker.

De øvrige utdanningene innenfor etterforskningsfeltet er under revidering. Se nedenfor.

#### Pedagogiske utdanninger

Utdanning av instruktører har vært ett av avdelingens prioriterte områder i 2004. Høgskolen har utdannet instruktører innenfor politioperative disipliner, hund, FN og utrykningskjøring. Instruktørutdanningen består av tre fagområder; praktisk pedagogikk, politifaglige spesiallemner og lærerdyktighet i klasserom og felt. Utdanningen vektlegger undervisningspraksis med veiledning. Fra 2005 vil instruktørutdanningene gjennomføres etter revidert studieplan som gir 15 studiepoeng.

Veiledningspedagogikk for politi- og lensmannsetaten består av to moduler som til sammen gir 30 studiepoeng. Høgskolen gjennomførte modul 1 to ganger i 2004, og modul 2 starter vinteren 2005. Utdanningen skal kvalifisere ansatte i politi- og lensmannsetaten for veiledningsoppgaver, slik at de kan støtte utvikling og videreutvikling av de faglige og menneskelige kvaliteter som trengs i etaten.

#### Andre utdanninger

Høgskolen har gjennomført obligatorisk utdanning for nye politijurister. Dette utdanningstilbudet er siste del av et tredelt utdanningsprogram som også omfatter lokal og regional utdanning. Videre har det vært gjennomført utdanning for politiets jurister med ett til tre års påtaleerfaring. Begge utdanningene er organisert som tre ukers samlinger, og hensikten er at deltakerne skal videreutvikle sin kompetanse i straffesaksarbeid.

Videreutdanningen i kriminalitetsforebyggende politiarbeid startet høsten 2004. Utdanningen er organisert i flere samlinger med obligatoriske arbeider i hjemmeperiodene. Utdanningen gir 30 studiepoeng. Gjennom utdanningen skal studentene tilegne seg teoretisk og praktisk kompetanse i kriminalitetsforebyggende politiarbeid.

#### Faglig og pedagogisk utviklingsarbeid

Frem til sommeren 2004 har hovedvekten av Politihøgskolens etter- og videreutdanningsportefølje ligget på etterutdanninger. Etterutdanninger er utdanninger som ikke gir formell kompetanse i form av studiepoeng, mens videreutdanninger gir studiepoeng. Etter at høgskolen i juni 2004 ble akkreditert høgskole, har styret rett til å godkjenne studieplaner for videreutdanninger på ? til 2 år med studiepoeng.

Styret godkjente, i løpet av høsten 2004, 11 slike videreutdanninger med studiepoeng.

Disse er: utdanning av instruktører i politioperative disipliner, 15 studiepoeng, utdanning av instruktører i avhørsteknikk, 15 studiepoeng, videreutdann-

ing i etterforskning, Modul 1: Generell etterforskning 10 studiepoeng, utdanning i helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS), 15 studiepoeng, funksjonsrettet ledelse – operative ledere, 15 studiepoeng, videreutdanning i kriminalitetsforebyggende politiarbeid, 30 studiepoeng, elektroniske spor I og II, 30 + 30 studiepoeng, bekjempelse av økonomisk kriminalitet, 30 studiepoeng, veiledningspedagogikk, 30 studiepoeng, ledelse og organisasjonsutvikling del 1 og 2, 30 + 30 studiepoeng og utdanning av instruktører i utrykningskjøring, 15 studiepoeng.

Avdelingen har nedsatt flere arbeidsgrupper i 2004:

En arbeidsgruppe har i 2004 gjennomgått all operativ utdanning i regi av Politihøgskolen. Arbeidsgruppen har revidert fagplanene og studieplanene for de operative utdanningene, med det mål at all operativ utdanning (fra Politihøgskolens grunnutdanning til Grunnutdanning i bekjempelse av terrorhandlinger) skal bygge på de samme grunnleggende teknikker og taktikker, men med høyere vanskelighetsgrad med stigende nivå. Enkelte utdanninger innenfor dette fagområdet gir nå studiepoeng. Dette gjelder instruktørutdanningene og Funksjonsrettet ledelse for operative ledere. Arbeidsgruppen har også anbefalt at etterutdanningen i ordenstjeneste revid-



eres og utvides, slik at den gir studiepoeng. En annen arbeidsgruppe har gjennomgått alle utdanningene innenfor etterforskningsfeltet. Denne gruppen legger frem sin rapport i løpet av første kvartal 2005. Strukturen for etterforskningsutdanningene samt en studieplan, er alt godkjent av styret. Videreutdanningstilbudene innenfor etterforskningsfeltet skal bygge på en felles grunnmodul i generell etterforskning. Denne gir 10 studiepoeng. Deretter kan studentene spesialisere seg som etterforsker innenfor ulike kriminalitetsformer.

En tredje arbeidsgruppe reviderer utdanningen i kriminalteknikk. Gruppen vurderer om utdanningen skal gis formell kompetanse innefor rammen av 30 studiepoeng.

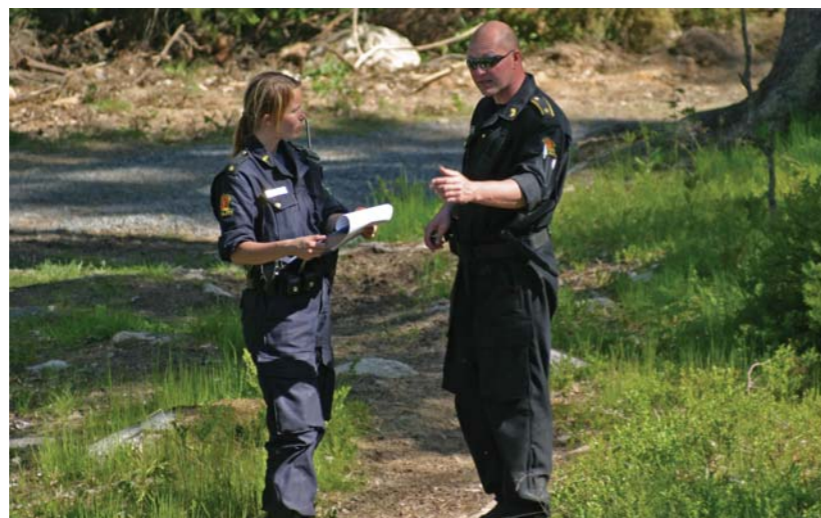
Det er videre utviklet et nytt utdanningstilbud i Helse-, miljø og sikkerhetsarbeid. Denne studieplanen er utviklet i samarbeid med Politidirektoratet og gir 15 studiepoeng.

### Personellressurser

Politihøgskolen tilsatte/innbeordret i løpet av 2004 fem fagansvarlige med hovedoppgaver/ansvar knyttet til: Narkotika - «Tegn og symptomer», IKT-kriminalitet, kjøreopplæring, forebyggende politiarbeid, kulturforståelse og konflikthåndtering.

For å høyne kvaliteten på de ulike operative utdanninger har høgskolen i løpet av 2004 innbeordret 12 instruktører for en periode av to år.

Ved utgangen av 2004 hadde 25 personer sitt virke ved Avdeling for etter- og videreutdanning. Langtids- og korttidsinnbeordrede kommer i tillegg.



Instruktørene Lisbeth Aasheim og Stig Sveum

### Oversikt over gjennomførte utdanningstilbud innen ledelse i 2004

Utdanning	Deltakere	Varighet	Antall dager
Utlendingsrett og kulturforståelse	24	3 uker	360
Ledelse og organisasjonsutvikling II	24	6 uker	720
Ledelse og organisasjonsutvikling I	24	8 uker	960
Nettbasert prøveprosjekt: Ledelse og organisasjonsutvikling	9	3 uker	135
Nettbasert pilotprosjekt: Tvangfullbyrdelse	17	3 + 2 dager	426
Funksjonsrettet ledelse, UEH-ledere og operasjonsledere	24	5 uker	600
Utdanning for politiets jurister	24	3 uker	360
Obligatorisk utdanning for nye politijurister	42	3 uker	630
Veiledningspedagogikk for politi- og lensmannsetaten	48	2 uker	480
Utdanning for arrestforvarere	24	3 uker	360
Utdanning for transportører	19	3 uker	285
<b>Sum</b>	<b>279</b>	<b>40,1 uker</b>	<b>5316</b>

### Oversikt over gjennomførte utdanningstilbud innen etterforskning i 2004

Utdanning	Deltakere	Varighet	Antall dager
Avhørsteknikk	32	1 uke	160
Etterforskning av seksuelle overgrepssaker trinn III	22	1 uke	110
Etterforskning av seksuelle overgrepssaker trinn I	38	1 uke	190
Etterforskning av narkotikasaker trinn II	26	4 uker	520
<b>Sum</b>	<b>118</b>	<b>7 uker</b>	<b>980</b>

### Oversikt over gjennomførte utdanningstilbud innen operative disipliner i 2004

Utdanning	Deltakere	Varighet	Antall dager
Instruktørutdanning - politi operativ	24	6 uker	720
Instruktørutdanning - politihund	12	8 uker	480
Skyteinstruktører	65	1 uke	325
FN grunnutdanning	74	2 uker	740
FN grunnutdanning Serbia	12	1,5 uke	84
Rekrutterings- og introduksjonskurs for nye hundeførere	30	2 uker	300
Grunnutdanning for nye hundeførere trinn I	110	3 uker	1650
Vinterutdanning hund trinn I	10	2 uker	100
Vinterutdanning trinn II	17	1 uke	85
Grunnutdanning hund trinn I	15	3 uker	225
Spesialutdanning hund	28	3 uker	420
Testlederutdanning	10	1 uke	50
Etterutdanning trinn I søkshund og patruljehund	60	2 uker	600
Etterutdanning trinn II søkshund og patruljehund	60	2 uker	600
Generell ordenstjeneste	30	2 uker	300
Politireserven	320	2 uker	3200
UEH grunnutdanning	100	3 uker	1500
Beredskapstroppen	10	7 uker	350
Skarpskytter	18	2 uker	180
<b>Sum</b>	<b>1005</b>	<b>53,2 uker</b>	<b>11909</b>



## FORSKNING OG FORMIDLING

**F**orskningsavdelingen bestod i 2004 av fire fast ansatte forskere, en doktorstipendiat, en kontorstøtte og tre forskere med eksterne midler. Masterstudiet er dessuten knyttet faglig til avdelingen med en full stilling siden august.

Forskningsmiljøet består av forskere med ulik faglig bakgrunn tilknyttet forskjellige nettverk. Det er to sosiologer, en statsviter, en jurist, to med psykologibakgrunn (hvorav en med politifaglig bakgrunn og mastergrad i psykologi og en psykolog), en antropolog og to kriminologer.

I tillegg er det betydelige ressurser knyttet til forsknings- og utviklingsarbeid (FoU) blant lærerne i grunnutdanningen. Her er fire større forskningsprosjekt på gang, tre i Oslo og en i Bodø. (se også under grunnutdanning).

En av Forskningsavdelingens store utfordringer er at den skal yte tjenester til mange ulike instanser.

*De viktigste er:*

- Den ytre etat
- Politihøgskolen
- Akademiske miljøer
- Samfunnet og media

Mye av forskningen er bestilt og finansiert av politiets ledelse (POD og Justisdepartementet), men det forskes også for den ytre etat. Forskningen skal på ulike måter ha relevans for høgskolen og avdelingen bidrar med forelesninger, veiledning og annet. Ansatte produserer og publiserer også innen egne fagfelt og innen politiforskning. Sist, men ikke minst, bør Politihøgskolens forskning ha en bred samfunns- og mediamessig relevans. Det er viktig at politiets egen forskningsavdeling er bidragsyter i samfunnsdebatten omkring politiets roller og oppgaver i samfunnet.

Johannes Knutsson og politikonstabel Knut-Erik Søvik (Vestfold pd.) fikk

«Herman Goldstein Award» som finalister ved POP-konferansen 2004 i Charlotte, N.C., USA. Knutsson og Søvik fikk prisen for prosjektet «Gypsy Cabs in Tønsberg – a Case for Problem Oriented Policing».

### Forskningsprosjekter

Forskningsprosjektene dekker et bredt spekter av ulike tema som alle har politifaglig relevans og interesse. Prosjektene er i forskjellige faser, fra nylig påbegynte arbeider til prosjekter som er avsluttet i 2004.

*Korrupsjon og integritet i politiet.*

Dette er en del av et større internasjonalt prosjekt der holdninger til forskjellige former for atferd kartlegges. Målet er å kartlegge holdninger blant GU 1, GU 3, og operative tjenestemenn. Prosjektet utføres av Gunnar Thomassen.

### MÅL

- Gjennomføre en forskningskonferanse ved Politihøgskolen. Forskningskonferansen ble avholdt i august 2004. Årets konferanse hadde tittelen «Organisert og Økonomisk kriminalitet - myter og realiteter».
- Ferdigstille minst to forskningsrapporter, og få minst en artikkel antatt i internasjonalt fagtidsskrift og presentere minst ett prosjekt ved en internasjonal vitenskapelig konferanse. Målet er oppnådd, jfr. rapportering under
- Etablere minst ett nytt forskningsprosjekt med ekstern finansiering.
- Etablere tiltak for å videreutvikle Politihøgskolen som kompetansesenter for praktisk konflikthåndtering i samsvar med handlingsplan vedtatt av styret.
- Det søkes opprettet en ny stilling som øremerkes grunnleggende metodeutvikling innen POP (problemorientert politiarbeid).

I løpet av 2004 ble ett eksternt finansiert forskningsprosjekt tilknyttet avdelingen startet opp. Dessuten ble avdelingen i løpet av 2004 beriket med en forsker tilknyttet KRÅD som arbeider med en evaluering av den såkalte SLT ordningen

Det ble i 2004 tilsatt i stilling som førstelektor i kulturforståelse og konflikthåndtering. Det er også avholdt en felles konferanse med Diakonhjemmets høgskole om konflikthåndtering, og holdt kurs i konflikthåndtering for eksterne interessenter (se oppdragsvirksomhet)

Det ble ikke opprettet en egen POP-stilling ved avdelingen, men flere ved avdelingen har utført forskning og arbeidet med POP-relaterte oppgaver i 2004.



*Analyse av struktur og innhold i avhør gjennomført av spesialtrente norske politietterforskere.* Gjennom kartlegging av avhør foretatt av et utvalg spesialtrente norske politietterforskere fokuseres det på de spørsmål og tilnæringsmetoder som benyttes i avhør av barn. Politiavhørernes strategi analyseres videre i forhold til psykologisk teori og internasjonale forskningsresultater, for om mulig bedre kvaliteten på de avhør som gjennomføres av barn i Norge og ytterligere bevisstgjøre de tjenestemenn som har dette som sin arbeidsoppgave. Dette PhD prosjektet er planlagt ferdigstilt ved utgangen av 2006. Prosjektet utføres av Trond Myklebust.

*Erfaringer med problemorientert politiarbeid ved Sentrum politistasjon og Sør - Trøndelag politidistrikt.* Gunnar Thomassen og Paul Larsson startet dette prosjektet våren 2004. Prosjektet søker å beskrive erfaringer med bruk av POP med særlig vekt på problemene ved implementering av arbeidsfilosofien i politiorganisasjonen. Prosjektet vil også søke å måle effektene av noen av de iverksatte tiltakene.

*Det norske cannabismarkedet.* Prosjektets hovedmål er å kartlegge det norske cannabismarkedet. Dette studeres på linje med andre legale og illegale markeder med hovedvekt på markeds-

strukturer og nettverk. Studien utføres av Paul Larsson.

*Kvalitet i politiarbeid.* En studie av politifolks beslutninger og problemløsning av politiinnsats som ikke nødvendigvis får en juridisk oppfølging, slik som for eksempel konfliktsituasjoner som gjøres opp på stedet. Studiens hovedhensikt er å fokusere på politiarbeid som ikke omfattes av de

målbare indikatorene. Prosjektet vil forsøke å belyse sentrale faktorer i denne typen politiarbeid, og identifisere faktorer som er vesentlige for kvalitet. Skjønner beskrives som et juridisk handlingsrom, men impliserer også atferd på individnivå. Det er en målsetning å belyse dette teoretisk og empirisk i studien. Prosjektet utføres av Jon Strype, og ferdigstilles innen utgangen av 2006.

*Evaluering av erfaringene med mobile voldsalarmer.* Elisiv Bakketveit utfører på oppdrag fra Politidirektoratet en undersøkelse som søker å kartlegge brukernes og politiets erfaringer med mobile voldsalarmer.

*Root Causes of Terrorism: Myths, Reality and Ways Forward.* Tore Bjørge. (Manus ble innlevert i november 2004, og kommer ut på forlaget Routledge våren 2005).

*Evaluering av Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak (SLT).* Jan-Georg Christophersen utfører på oppdrag fra KRÅD (Det kriminalitetsforebyggende råd) en evaluering av erfaringene med opprettelsen av SLT-ordninger i Norge.

*Evaluering av Konfliktrådsprosjektet og MIL-prosjektet.* Fra 01.01.2003 ble det iverksatt en 3-årig prøveordning hvor 71 lensmannskontorer ble gitt kompetanse til å overføre saker direkte til kon-

fliktråd (konfliktrådsprosjektet). Tre av lensmannskontorene har et utvidet mandat som innbefatter utvidet bruk av megling, blant annet politimegling, MIL-prosjektet (megling i lokalsamfunnet). Justisdepartementet har iverksatt evaluering av prosjektet. Evalueringen skal søke å finne svar på om de iverksatte virkemidlene er med på å øke bruken av konflikttråd. I november ble det foreløpige resultater lagt fram på to konferanser (midtveisevaluering). Prosjektet gjennomføres av Marit Egge.

*Prosjektet Ungdomskontrakter.* Forsøk med ungdomskontrakter ble iverksatt 1.05.01 og formelt avsluttet 31.12.03. Det ble imidlertid avsatt ressurser til oppfølging og rapportskriving i 2004. Rapporten ble sluttført i februar 2004, og prosjektstedene som hadde ungdom på kontrakt i 2004 er fulgt opp. Det er dannet et nettverk for ungdomskontrakt, og det har vært en samling. Evalueringen anbefalte å videreføre ordningen forutsatt enkelte organisatoriske og faglig/juridiske endringer. Saken ligger til behandling i Justisdepartementet. Prosjektet er gjennomført av Marit Egge. Rapport fra prosjektet er publisert i Politihøgskolens rapportserie.

*Law Enforcement, Law and Crime in Medieval and Early Modern Norway.* Ferdinand Linthoe Næshagen er iferd med å avslutte dette prosjektet. Et hovedfunn er at senmiddelalderens dommer ble avsagt etter en vel utviklet sedvanerett som skilte seg klart fra skreven lov – den skrevne loven hadde liten betydning for bondesamfunnet. Næshagens prosjekt kan også vise at motsatt det som man har trodd, er vår tid ikke mindre voldelig enn 1500-tallet. Resultatene viser også at mye av retts håndhevelsen den gang ble utført av privatpersoner og det trekkes fram mange



detaljer om retts håndhevelse og lov som hittil har vært ukjente. Deler vil bli publisert som artikler i fagtidsskrift.

*Problemorientert politiarbeid i teori og praksis.* Johannes Knutsson. Problemorientert politiarbeid har vært anvendt mot piratdrosevirksomhet. Prosjektet har løpt i 2003 og 2004 i samarbeid med politikonstabel Knut Erik Søvik, Vestfold politidistrikt. Rapport ferdig i løpet av 2005.

*Politiets bruk av skytevåpen i Norden.* Johannes Knutsson har vært koordinator i et nordisk samarbeidsprosjekt med deltagelse fra Danmark, Finland, Norge og Sverige. I hvert land har et team med juridisk og samfunnsvitenskapelig kompetanse behandlet spørsmålet om hvordan politiets bruk av skytevåpen er regulert samt faktisk bruk av skytevåpen. Prosjektet rapporteres i form av en antologi med Johannes Knutsson som redaktør. Jon Strype har skrevet det samfunnsvitenskapelige bidraget fra Norge. Rapporten ferdigstilles 2005.

*Sammenhengen mellom politiets bruk av skytevåpen og kriminalitet.* Johannes Knutsson. Bygger på månedsvise data fra Norge og Sverige om a) politiets bruk av skytevåpen, samt b) anmeldte lovbrudd. Dataene analyseres ved hjelp av tidsserieanalyse. Prosjektet gjennomføres sammen med førsteamanuensis

Andromachi Tseloni ved University of Macedonia i Thessaloniki. Resultater fra prosjektet ble lagt fram av Andromachi Tseloni ved European Society of Criminology sitt 4. årsmøte i Amsterdam, 25-28 august. Rapport fra prosjektet i 2005.

*Politiets arbeid med familievoldsaker.* Geir Aas arbeider med et dr.gradsprosjekt knyttet opp mot politiets arbeid med familievoldsaker. Deltakende observasjon og samtaler med politiet er fundamentet.

*Språkets mulighet til konfliktforebygging og konfliktløsning i politiets møte med publikum.* Kari Rønneberg arbeider med et dr.gradsprosjekt knyttet opp mot dette tema, med problemstilling: I hvilken grad kan språklige strategier påvirke den enkelte politimann eller politikvinnens muligheter til å nå målet om å arbeide «forebyggende, håndhevende og hjelpende» slik Politiloven beskriver det, innenfor institusjonens gitte begrensninger?

*«Fysisk styrke eller bare prat» Om kropp og kjønn i politiet.* Pål Lagestad, Bodø, arbeider med et dr.gradsprosjekt innen dette området. Det overordnede målet med dette prosjektet er å få kunnskap om hvilken betydning kroppen og fysiske ferdigheter har i operativt politiarbeid, også sett i et kjønnsperspektiv.

Terje Aaserud gjennomfører et større forsknings- og utviklingsprosjekt der ledelsesutvikling står i fokus. Han samarbeider med et politidistrikt og følger ledere/ledergrupper på ulike nivåer i organisasjonen. Gjennom observasjon, intervjuer og dokumentanalyser søker han å kartlegge og analysere hvilke oppgaver og utfordringer ledere/ledergrupper møter i sin daglige lederutøvelse.

Dette for bedre å kunne forstå sider ved ledelse i politiet.

*Internasjonal arbeidskonferanse om implementering av kriminalitetsforebyggende tiltak.* En mindre arbeidskonferanse om implementering av kriminalitetsforebyggende tiltak forberedes av Johannes Knutsson sammen med professor Ronald V Clarke fra Rutgers University. Konferansen vil finne sted i Stavern i mai 2005 med forskere fra Norge, England, USA og Australia. Innleggene som presenteres er planlagt publisert i et temanummer i serien Crime Prevention Studies. Ronald V Clarke och Johannes Knutsson vil være redaktører.

## Deltakelse i nasjonale og internasjonale forskningsnettverk

*Politiforskningsnettverket i Norge.* Dette nettverket som ble startet opp i 2004 ledes i dag fra forskningsavdeling ved Politihøgskolen. Det hadde fire møter i året som gikk med god deltakelse primært fra miljøene ved NUPI, Institutt for kriminologi og rettsosologi og Politihøgskolen. Gunnar Thomassen er ansvarlig for nettverket.

*Nordisk politiforskningsnettverk.* Gunnar Thomassen og Paul Larsson deltok. Larsson ledet politiforskningsseksjonen og var med i planleggingen av arrangementet sammen med Liv Finstad ved Nordisk Sosiologikonferanse august i Malmö.

Paul Larsson er styremedlem i *Norsk kriminalistforening*.

Paul Larsson er redaksjonssekretær i *Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskap*.

*Internasjonalt nettverk for regulering av økonomisk kriminalitet, startet 2004.* Paul Larsson deltar i et internasjonalt forskernettverk som arbeider med regulering av økonomisk kriminalitet. Nett-



verket har tre til fire årlige møter og mottar støtte fra EU.

Tore Bjørge har initiert og koordinert NUPIs, FFI og Politihøgskolens *konsortium for terrorisme og internasjonal kriminalitet*, som startet opp i 2002. Konsortiet samler landets ledende forskningsmiljøer på feltet, og fører dem sammen med de viktigste brukermiljøene.

Tore Bjørge er «deputy coordinator» for en internasjonal arbeidsgruppe om *økonomiske årsaker til kriminalitet*, som skal komme med innspill til «The International Summit on Democracy, Terrorism and Security» i Madrid 8-11. mars 2005.

Tore Bjørge er medlem av planleggingsutvalg for nytt *forskningsprogram om Samfunnsikkerhet* i Norges Forskningsråd (2004-2005).

Tore Bjørge er medlem av *ISPAC, International Scientific and Professional Advisory Committee to the United Nation, Crime Prevention and Criminal Justice Programme*.

Jon Strype er medlem i *European Society of Criminology*.

Trond Myklebust og Jon Strype er medlemmer i *European Society of Psychology and Law*.

Trond Myklebust er medlem i *NNPL, Nordic Network for research on Psychology and Law*.

Professor Johannes Knutsson samarbeider med Professor Ronald V Clarke fra Rutgers University og førsteamanuensis Andromachi Tseloni, Univeristy of Macedonia, Thessaloniki. Professor Johannes Knutsson er assosiert medarbeider ved Jill Dando Institute of Crime Science, London University College.

Dessuten er professor Johannes Knutsson tilknyttet det internettbaserte kunnskapssenteret for problemorientert politiarbeid, [www.popcenter.org](http://www.popcenter.org).

### Formidling av forskningsresultater

Formidling av forskningsresultater skjer på flere ulike måter. Det skjer ved foredragsvirksomhet, publisering av artikler, rapporter og bøker, i media, ved undervisning og veiledning.

Flere har gitt viktige bidrag gjennom disse kanaler. Her kan kun et utvalg av denne forskningsformidlingen fremheves:

#### Rapporter og publikasjoner

Knutsson, J. (2004) National Police Commissioner Ingelin Killengreen, Norway. I: *Police Practice and Research*, Vol. 5 (4):397-407.

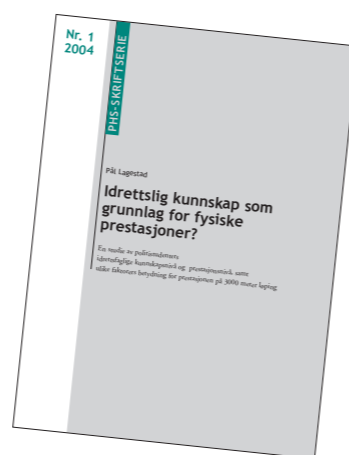
Knutsson, J. (2004) The Norwegian Police. I: Sullivan, L.; M. S. Rosen, D. M. Schulz & M. R. Haberfeld. (red.) *Encyclopedia of Law Enforcement*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Knutsson, J. (2004) The Swedish Police. I: Sullivan, L.; M. S. Rosen, D. M. Schulz og M. R. Haberfeld. (red.) *Encyclopedia of Law Enforcement*. Thousand Oaks: Sage Publications.

Strype, J. & Knutsson, J. (2004) *Ska jag skjuta eller inte?* I: S.-Å. Christansson & R. Granér *Polispsykologi*. Stockholm: Natur och kultur. s. 159-170.

#### PHS-Forskning

Christophersen, J.G.: «*Internasjonal regulering av maritim kriminalitet*». I P. Larsson og T. Myklebust (red): «*Organisert og økonomisk kriminalitet – myter og realiteter*», PHS forskning 2004:2.



Egge, M. (2004) *Forsøk med ungdomskontrakter – en alternativ reaksjonsform rettet mot unge løvbrytere*. PHS Forskning 2004:1

Larsson, P. og Myklebust, T. (red) (2004): «*Organisert og økonomisk kriminalitet – myter og realiteter*», PHS forskning 2004:2.

Larsson, P. (2004) «Organisert kriminalitet. Myter og realiteter». I P. Larsson og T. Myklebust (red): «*Organisert og økonomisk kriminalitet – myter og realiteter*», PHS forskning, 2004:2.

#### PHS skriftserie

Lagestad, P. (2004) «*Idrettslig kunnskap som grunnlag for fysiske prestasjoner. En studie av politistudenters idrettsfaglige kunnskapsnivå og prestasjonsnivå, samt ulike faktorerets betydning for prestasjonen på 3000 meter løping*» PHS skrift, 2004:1

### Større konferanser avholdt ved Politihøgskolen

Forskningskonferansen ble avholdt i august 2004. Årets konferanse hadde tittelen «Organisert og Økonomisk kriminalitet – myter og realiteter». Konferansen tok første dag opp organ-

isert kriminalitet, mens annen dag fokuserte på økonomisk kriminalitet. Konferansen hadde foruten norske foredragsholdere også innledere fra Sverige, Finland og England.

Årets forskningskonferanse er den første som har blitt evaluert. Evalueringen ble utført av forskningsavdelingen, ved Jon Strype, og vil bli fulgt opp av lignende evalueringer fremover.

POP-konferansen januar 2004. Politidirektoratet gjennomførte i januar 2004 en todagers erfaringskonferanse om POP i samarbeid med Politihøgskolen. Konferansen rettet seg primært mot ledelsen i den ytre etat og målsetningen med konferansen var å videreformidle de erfaringer man hittil har høstet i arbeidet med å implementere POP i norsk politi.

### Oppdragsvirksomhet - gjennomførte eksterne kurs i 2004

Innenfor fastsatte rammevilkår skal Politihøgskolen drive oppdragsvirksomhet og utleie. Høgskolen har muligheter for å tilby tjenester som er attraktive også for andre yrkesgrupper enn politiet og for offentlige etater, både ut fra personalets fagkompetanse og ut fra kapasiteten på en del lokaler og utstyr.

I 2004 er følgende kurs tilbudt eksterne:

#### Tegn & symptomer

200 deltakere - Rakkestad kommune  
24 deltakere - Handel og Servicenæringens hovedorganisasjon  
30 deltakere - NSB, avd.drift

#### Lederutviklingsprogram for Politiets Sikkerhetstjeneste - den sentrale enhet

Målgruppen var hovedsakelig avsnittsledere, men det var også deltakere fra



gruppen mellom- og toppledere. 25 deltakere. Gjennomført i 2003 og 2004, avsluttet mai 2004

#### Lederutviklingsprogram LOU I for Kripas

Målgruppen var primært seksjonsledere. Noen toppledere og ledere under seksjonsledernivå samt personer som aspirerer til lederstillinger deltok også. Totalt deltok 37 personer.. 5 samlinger ble gjennomført i 2004. Programmet avsluttes i 2005.

#### Utdanning av instruktører i utrykningskjøring

Fem tjenestemenn fra tre ulike brannvesen og fra to ulike ambulansetjenester deltok Utdanningen gikk over 10 uker.

#### Utdanning av transportører i forbindelse med privat fangetransport for politiets utlendingsenhet

Målgruppen var sivil ansatte transportører som etter endt utdanning fikk begrenset politimyndighet. 30 deltakere gjennomførte utdanningen som gikk 5 uker på forsommeren.

#### Utdanning av transportører i forbindelse med privat fangetransport (fangetransportprosjektet)

Målgruppen var sivil ansatte transportører som etter endt utdanning fikk ansettelse i Hafslund Sikkerhet (med begrenset politimyndighet). 20 deltakere gjennomførte

utdanningen som gikk over 3 uker høsten 2004.

#### Praktisk konflikthåndtering

I et samarbeidsprosjekt mellom Folkeuniversitet i Vestfold og Telemark og PHS ble det høsten 2004 gjennomført kurs i praktisk konflikthåndtering over to dager ved JKØ i Stavern. Kursdeltagere var fra Larvik kommune. Dette samarbeidet fortsetter i 2005.

I desember 2004 ble det gjennomført et dagskurs for Namsmannen i Oslo praktisk konflikthåndtering og et dagskurs for sosialetaten i Oslo kommune i praktisk konflikthåndtering.

## UTVIKLINGSPROSJEKTER



Praktisk konflikthåndtering



Nettbasert læring



Fra LOU-1 kvinner



Professor Tore Bjørgo og førsteamanuensis Bjørn Barland har hovedansvaret for å bygge opp masterstudiet

### Praktisk konflikthåndtering

Fagområdet konflikthåndtering er styrket både i grunnutdanningen og i flere etter- og videreutdanninger. Det er tilsatt en førstelektor som skal arbeide med videre utvikling av fagfeltene kulturforståelse og konflikthåndtering.

Høsten 2004 er det i samarbeid med Folkeuniversitetet Vestfold gjennomført kurs ved JKØ i Stavern i konflikthåndtering for målgruppen offentlig ansatte. Dette er et prøveprosjekt for samarbeid om opplæringstilbud, og dette føres videre i 2005.

### Nettbasert læring

#### i politi- og lensmannsetaten

Politihøgskolen har på oppdrag fra Politidirektoratet ledet prosjektet Nettbasert læring i politi- og lensmannsetaten (et underprosjekt i Politiet på nett) der det overordnede målet var å framskaffe beslut-

ningsgrunnlag for innføringen av nettbasert læring i den framtidige organiseringen av utdanning/opplæring i politi- og lensmannsetaten. Prosjektet leverte 1. oktober 2004 en sluttrapport med kartlegginger av erfaringer, behov og utfordringer, samt anbefalinger for videre arbeid.

### Master

Politihøgskolen vil tilby et toårig masterstudium i politivitenskap (120 studiepoeng) med oppstart i januar 2006. Studiet vil i første omgang utdanne analytikere for politiet, særlig rettet inn mot problemorientert politiarbeid og strategisk analyse. I neste omgang tas det også sikte på å integrere Politihøgskolens videreutdanninger i ledelse og organisasjonsutvikling (LOU 1 og 2) og etterforskning, slik at disse kan bygges ut til en mastergrad. Dermed vil PHS på sikt kunne tilby tre mastervarianter, hvor 2. semester vil være forskjellig.

Tore Bjørgo er tilsatt som professor i politivitenskap med hovedansvar for å bygge opp masterstudiet. Han tiltrådte i 20 prosent bistilling fra 1. mai 2004, og i full stilling fra 1. august. Bjørn Barland ble tilsatt som førsteamanuensis på masterstudiet, med tiltredelse i bistilling fra 15. november 2004, og i full stilling fra 15. februar 2005. To stillinger som doktorgradsstipendiater (innenfor temaene kvantitativ kriminalanalyse og organisert kriminalitet) er lyst ut med søknadsfrist 3. januar 2005. Disse fireårige stipendiattstillingene vil ha 25 prosent undervisningsplikt opp mot masterstudiet.

I løpet av høsten har det blitt utarbeidet et utkast til studieplan for masterstudiet som er fremlagt for styremøtet i november. Dette danner utgangspunktet for arbeidet med en mer detaljert studieplan og søknad om akkreditering for masterstudiet til NOKUT, som vil bli innlevert i slutten av mai 2005.

### MÅL

- Etablere tiltak for å videreutvikle Politihøgskolen som kompetansesenter for praktisk konflikthåndtering. Prosjektgruppen leverte sluttrapport med forslag til handlingsplan for videre arbeid 24. mars 2004. Styret behandlet rapporten 8. juni 2004, og vedtok at den legges til grunn i det videre arbeidet, men at framdriften i arbeidet må avpasses tildelte ressursrammer.

## INTERNASJONALT ENGASJEMENT OG SAMARBEID

### Prosjekt internasjonalisering

Ledelsen vedtok i januar Prosjektplan for internasjonalisering av Politihøgskolen med spesiell vekt på studentutveksling og mobilitet. Prosjektet er en oppfølging av Kvalitetsreformen i høyere utdanning, som krever at det legges til rette for større mobilitet til andre land for studenter og lærere.

I januar ble det sendt ut en invitasjon om samarbeid til politiutdanningsinstitusjoner i Norden. Samtlige land ga positive tilbakemeldinger, og i løpet av februar var det etablert et nettverk med kontaktpersoner i hvert land med Norge som nettverkskoordinator. Deretter ble det gjennomført fire nordiske møterunder for å se på mulighetene for å øke mobiliteten mellom lærere og studenter. På nordisk skolesjefmøte i august undertegnet Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige en forpliktende samarbeidsavtale om å etablere et 4-ukers utvekslingsprogram for nordiske politistudenter, med oppstart høsten 2005. Etter en kartlegging av mulig finansieringsbistand ble det vedtatt å søke om midler fra Nordisk Ministerråds Nordplus-program med søknadsfristen i januar 2005.

### Godkjenning

#### av utdanning fra andre land

I forbindelse med internasjonalisering av utdanningen forventes det at Politihøgskolen skal vurdere innholdet i politiutdanninger i andre land, og eventuelt spesifisere tilleggskrav som gjør at utdanningen kan ansees å være på linje med vår egne krav til utdanningen. Skolen har, gjennom Politidirektoratet, mottatt 1 søknad fra Sverige, 1 fra Finland, 2 fra USA og 1 fra Tyskland. En svensk politikvinne er i ferd med å gjennomføre de nødvendige tilleggskrav ved Politihøgskolen i Oslo.



Middag på DS Louise 5. mai 2004 i forbindelse med nordisk møte.

Fra venstre Johnny Holst (Danmark), Jan-Erik Björkgård (Finland), Erkki Ellonen (Finland), Bengt-Owe Johansson (Sverige), Grete-Ba Flaaten (Norge) og Arni Sigmundsson (Island).

### Internasjonalt vitnemålstillegg, DS

Det er utarbeidet *Diploma Supplement* for Politihøgskolen. Alle studenter vil nå få det internasjonale vitnemålstillegget i forbindelse med utdeling av vitnemål. Vitnemålstillegget er en del av kravene i kvalitetsreformen, og skal gjennom en beskrivelse av utdanningens innhold og oppbygning bidra til en større overførbarhet og gjennomsiktighet i utdanningssystemer. Sammen med innføring ny gradsstruktur (Bachelor), ECTS (European Credit Transfer System), bokstavkarakterer og DS har Politihøgskolen gjennomført de strukturelle og formelle kravene som er en del av internasjonaliseringsprosessen i høyere utdanning.

### Utenlandsbesøk

Politihøgskolen har også i 2004 fått mange henvendelser fra utlandet om besøk ved høgskolen. Det er tatt imot grupper fra Sverige, Bosnia, Syd-Afrika, Murmansk, Tyrkia og Vietnam med program lagt opp i samarbeid med representanter fra Politidirektoratet. Det er gitt orientering om utdanningene, demonstrasjon av skytesimulator med mer, og omvisning på høgskolen.

### Internasjonalt samarbeid

Politihøgskolen var representert på AEPC's (Association of European Police Colleges) konferanse om «New ways of training for Senior Police Officers within European Context» i Paris i desember 2004, og på påfølgende styremøte hvor den offisielle protokollen ble undertegnet. Høgskolen er med dette fullverdig medlem av AEPC.

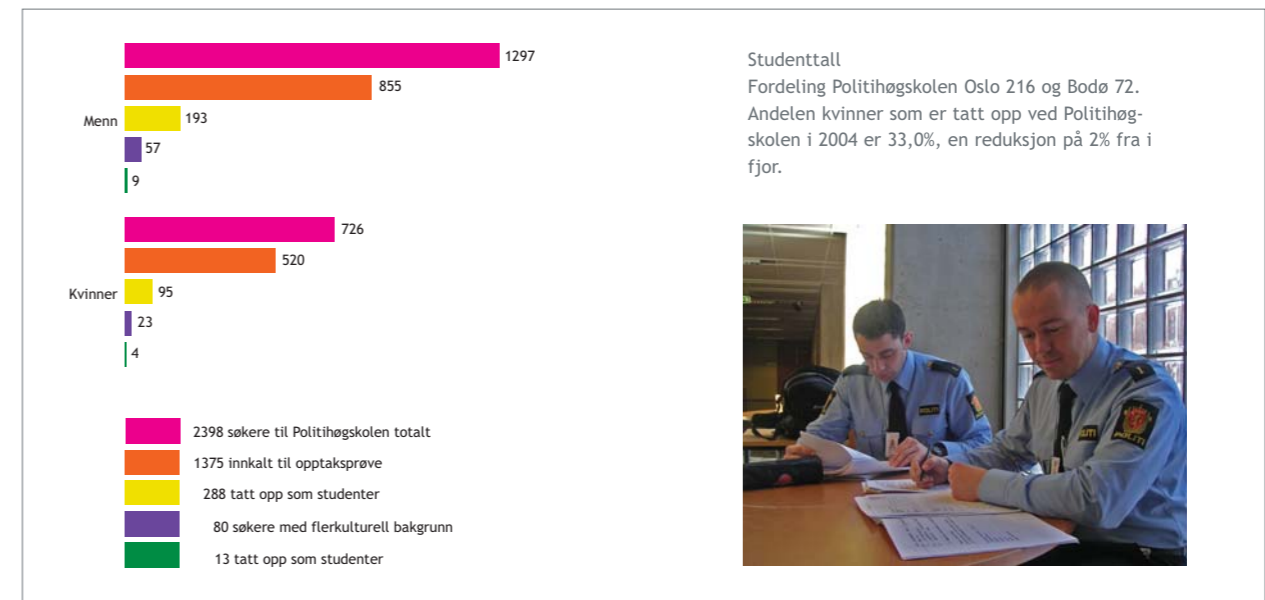
Politihøgskolen har også i 2004 deltatt med bistand i ulike internasjonale sammenhenger. Det har vært avholdt tre FN-kurs i Norge, med utenlandske deltakere. PHS har deltatt i program «Training for Peace in Africa» i Malawi, Mosambique og Sør-Afrika, bistått International Peace Keeping Centre i Kina, på forespørsel fra Innenriksministeriet i Serbia bistått med trening av politi til Liberia (FN-regi), deltatt i arbeidsgruppe i FN om Standard Training Moduls i Slovakia og deltatt på International Peace Keeping Training Conference i Ghana.

I tillegg til dette har PHS hatt et sterkt engasjement i Afghanistan i forhold til oppbygging/opplæring av politistyrker i landet.



Samling etter taktisk øvelse ved Sætersjøen i Nord-Odal.

## NØKKELTALL



Studenttall  
Fordeling Politihøgskolen Oslo 216 og Bodø 72.  
Andelen kvinner som er tatt opp ved Politihøgskolen i 2004 er 33,0%, en reduksjon på 2% fra i fjor.



### Beleggsprosent ved internat og utdanningsentre

Dr. Astrids gt.	2003	2004
På årsbasis (46 uker)	52 %	59 %
Ift. Skoleåret (36 uker)		69 %

For utdanningsentrene og JKØ er det ikke beregnet beleggsprosent for 2004, da dette ikke vil gi sammenlignbare størrelser med foregående og fremtidige driftsår grunnet nedlegging av Nord-Odal og oppstart JKØ.

### Kompetanseutvikling

Ressursinnsats: 1,5 % av lønnsbudsjett benyttet til kurs- og seminarer for ansatte. Ca. 7 årsverk anslås medgått til egenutvikling og faglig ajourføring.

12,3 % av forsknings- og undervisningspersonalet fyller NOKUT's krav om førstestillingskompetanse.

### Opptak

Antall søkere til Politihøgskolens grunnutdanning økte med 15,6 %.

Det var spesielt gledelig at antall søkere med flerkulturell bakgrunn også i år viste en økning. Det ble registrert 80 søkere, som er en økning på 8,7 %. Av disse ble 13 tatt opp, mot 7 året før.

Politihøgskolen har iverksatt flere tiltak for å sikre et større antall søkere og studenter til grunnutdanningen. Det er blant annet etablert en egen prosjektgruppe som i løpet av 2003 og 2004 har hatt følgende mål:

- Øke andelen studenter med flerkulturell bakgrunn ved Politihøgskolen
- Øke andelen ansatte med flerkulturell bakgrunn i politi- og lensmannsetaten
- Integrering av personer med flerkulturell bakgrunn til politi- og lensmannsetaten.

For å øke antall søkere fra Finnmark ble det satset på en egen annonsekampanje samt at Politihøgskolen, avd. Bodø besøkte politistasjoner, lensmannskontorer og videregående skoler.

I tillegg ble det inngått en egen samarbeidsavtale med Forsvaret som omfatter besøk ved videregående skoler som har et stort antall elever med flerkulturell bakgrunn. I 2004 ble 21 skoler besøkt.

### Ressursforbruk

Totalt forbruk av personellressurser til utdanningen ved Politihøgskolen utgjør 235 årsverk fordelt på:

- 161 faste stillinger
- 3,5 midlertidige stillinger
- 32 faste stillinger som hovedveiledere i politidistriktene
- 10 langtidssinnbeordrede fra etaten
- 25 innbeordrede instruktørårsverk

I denne ressursrammen inngår tilførsel av 20 nye årsverk som en følge av etableringen av Justissektorens kurs- og øvingssenter i Stavern. Midlertidige årsverk er hovedsakelig knyttet til omorganiseringprosessen.

Operative kurs i grunnutdanningen og det omfattende etter- og videreutdanningstilbudet for etaten medfører behov for et betydelig antall kvalifiserte instruktører fra etaten. Politihøgskolen arbeider bevisst med å fordele belastningene forholdsvis mellom politidistriktene og vil i de kommende årene

søke å etablere et tettere samarbeid med politidistriktene og den enkelte instruktør med sikte på økt kompetanse og større forutsigbarhet i innbeordringsperiodene både for den enkelte instruktør og for politidistriktene.

#### Likestilling

Samlet utgjør kvinneandelen ved Politihøgskolen 46,0 % av faste og midlertidige stillinger. For lederstillinger er andelen menn 62,5 %. For undervisningsstillinger er andelen kvinner ca. 43

%. Ved kunngjøring av ledige stillinger i en gruppe der kvinner er underrepresentert, blir det tatt inn i kunngjøringsteksten at kvinner oppfordres til å søke.

Lønnsfastsettingen i alle stillinger ved Politihøgskolen er kjønnsnøytral og det er likelønn mellom mannlige og kvinnelige ansatte i alle like stillinger av samme kategori. Lønnsforskjellen som forekommer skyldes forskjeller i kompetanse og ansiennitet.

For gjennomførte etter- og videreutdanningkurs er den gjennomsnittlige kvinneandelen blant kursdeltagere 25 %.

Grafisk design: Eileen Schreiner Berglie/PHS  
Omslagsdesign: GLOG as  
Omslagsfoto: Svein Rune Enger/PHS  
Trykk: Kursiv Media AS

#### Foto:

Marit Katharina Kvaal på side 5  
Tor Berglie på side 6, 7, 20, 22 og 26,  
Eileen Schreiner Berglie på side 8, 9, 11, 12, 15, 21, 23, 28, 29, 32, 35 og 36  
Nina Hansen på side 8  
Mai Le på side 10  
Per Ketil Riisem på side 13  
Svein Rune Enger på side 14, 16, 17, 24 og 34  
Geir Vold på side 18 og 19



Veitrafikkundervisning i GUI.